

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

20 DECEMBER 1990

ONTWERP VAN DECREET

**inzake de bescherming van het leefmilieu
tegen de verontreiniging door meststoffen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer A. Van Nevel**

DAMES EN HEREN.

Uw Commissie heeft dit ontwerp van decreet behandeld op 28 november en op 7 en 11 december.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Jozef Bosmans.

Vaste leden : de heren F. Aerts, G. Beerden, Jos Bosmans, E. Vandebosch, J. Van Looy , A. Van Nevel ;

de heer J. Dufaux, mevrouw O. Lefeber, de heren J. Sleenckx, J. Timmermans ;

de heren Jozef Bosmans, E. De Groot, P. Vandermeulen ;

de heren M. Capoen, J. Caudron.

Plaatsvervangers :

de heren J. Ansoms, F. Cauwenberghs, J. De Seranno, Mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer R. Van Rompaey ;

de heren C. Lisabeth, P. Matthys, D. Van der Maelen, J. Verheyden ;

de heren R. Daems, J. Laverge, W. Van Renterghem ;

mevrouw F. Brepoels, de heer E. Van Vaerenbergh.

Zie :

423 (1990-1991)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

— Nrs. 2 en 3 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting	3
II. Proceduredebat	8
III. Algemene bespreking	9
IV. Artikelsgewijze bespreking	22
V. Eindstemming	36
Tekst aangenomen door de Commissie	37
Bijlage : hoorzitting	60

In het kader van de bespreking werd op verzoek van sommige betrokken groepen een hoorzitting gehouden. De desbetreffende uiteenzettingen werden als bijlage bij het verslag gevoegd.

**1. TOELICHTING DOOR DE HEER THEO KELCHTERMANS,
GEMEENSCHAPSMINISTER VAN LEEFMILIEU,
NATUURBEHOUD EN LANDINRICHTING**

1. Algemeen

Zoals in het Mina-beleidsplan 1990-1995 van 14 februari 1990 uitgebreid werd toegelicht, zijn vele van onze Vlaamse oppervlakte- en grondwateren ernstig verontreinigd door fosfaten en nitraten. Zelfs in oppervlaktewateren waaruit drinkwater wordt gewonnen, bijvoorbeeld het spaarbekken „De Blankaert” dat ruw water uit het IJzerbekken betreft, worden vooral in droogteperiodes — gekenmerkt door lagere waterdebieten in de beken en rivieren, gekoppeld aan een hoger leidingwaterverbruik — verhoogde nitraatgehalten vastgesteld. Op basis van de gedane bemonsteringen kan gesteld worden dat van quasi 37 procent van de private grondwaterputten het water een nitraatgehalte heeft hoger dan de norm van 50 mg nitraat/l. Zonder enige discussie te willen aangaan over het juiste aandeel ervan, kan duidelijk worden gesteld dat de overmatige uitspreiding of „dumping” van dierlijke mestoverschotten op landbouwgronden een belangrijke oorzaak is van de nitraat- en fosfaatverontreiniging van onze wateren. De beoogde sanering van de Vlaamse oppervlaktewateren en grondwateren veronderstelt bijgevolg een adequate aanpak van deze diffuse bron van waterverontreiniging.

In het Mina-beleidsplan 1990-1995 werd verder ook de aandacht gevestigd op de verzuring van het milieu. De verzurende depositie bedraagt in het Vlaamse Gewest gemiddeld 5.300 mol per ha gewestoppervlakte per jaar. Deze wordt veroorzaakt door SO_2 (zwaveldioxyde), NO , (stikstofmono- en dioxyde) maar ook door NH_3 (ammoniak en ammonium).

Vanuit een ecologische benadering en inzonderheid voor de bescherming van loof- en naaldbossen zou deze verzurende depositie maximum 2.400 tot 1.400 mol/ha/jaar mogen bedragen. De NH_3 -depositie dient hiertoe met 20 procent (tegen 2000) tot 60 procent (tegen 2010) te worden vermindert.

Alhoewel het aandeel van de NH_x -bestanddelen „slechts” circa 20 procent bedraagt in de totale verzurende emissie, loopt dit aandeel in de verzurende depositie op tot 30 procent, wat onder meer toe te schrijven is aan het feit dat de NH_3 op grondhoogte wordt geloosd en minder ver wordt getransporteerd. De ammoniakemissies die circa 46.300 ton per jaar bedragen, zijn quasi volledig afkomstig van de veehouderijen. Zij ontstaan zowel bij de exploitatie van de veehouderijen en de mestopslagplaatsen als bij de uitspreiding van de dierlijke mest op het land en gedurende het weiden van het vee. De verplichting tot beperking van de ammoniakemissies bij de exploitatie kan worden opgelegd op basis van de voorwaarden op te leggen in de exploitatievergunning voor bedoelde veehouderijen en mestopslagplaatsen.

In uitvoering van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning zullen daarenboven ter zake sectoriële milieuvergunningsvoorwaarden worden uitgevaardigd. De overmatige uitspreiding van meststoffen is enigszins gereglementeerd in uitvoering van het decreet van 24 januari 1984

houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer. Met name zijn volgens de besluiten van de Vlaamse Executieve van 27 maart 1985 van een voorafgaande vergunning vrijgesteld :

— algemeen : het gebruik van kunstmest of dierlijke meststoffen, voor zover het een normale bemesting betreft, waarbij in geen geval een gemiddelde jaarlijkse dosis van meer dan 400 eenheden stikstof per ha of meer dan 4 grootvee-eenheden per ha mag worden overschreden ;

— binnen de beschermingszones type II en III van waterwingebieden : het gebruik van voormelde stoffen met dezelfde beperkingen maar met als bijkomende eis dat het uitstrooien moet gebeuren in de periode van februari tot en met augustus. Met betrekking tot deze laatste reglementaire bepalingen weze vermeld dat het voorliggende ontwerp van decreet (artikel 17) een verbod van uitspreiding van dierlijke mest voorziet gedurende de periode van 2 november tot en met 15 februari).

Het grote probleem blijft evenwel dat veehouderijen die én over een legale bouwvergunning én over een legale exploitatievergunning beschikken, daarmee nog geen oplossing hebben voor het bedrijfsmatig mestoverschot waarmee hun veehouderij kan zijn geconfronteerd. De totale beschikbare oppervlakte cultuurgrond is in Vlaanderen van 680.000 ha in 1974 tot 609.000 ha in 1988 verminderd, hetzij een afname met 10,4 procent. Ondanks deze vermindering van de oppervlakte cultuurgrond is in dezelfde periode het aantal varkens gehouden in Vlaanderen van 4,328 miljoen eenheden in 1974 gestegen tot 5,958 miljoen eenheden in 1988, hetzij een toename met 37,7 procent. Het aantal gehouden runderen bleef gedurende dezelfde periode quasi ongewijzigd, zodat — de pluimveemest met een grotere economische waarde buiten beschouwing gelaten — het duidelijk is dat het probleem van ecologisch verantwoorde afzet van dierlijke mestoverschotten steeds nijpender is geworden. Vele intensieve veehouderijen hebben daarbij zelfs bijna geen eigen cultuurgronden behorend tot hun bedrijf, en zijn bijgevolg aangewezen om de in hun bedrijf geproduceerde dierlijke mest elders af te voeren. Het ligt voor de hand dat dit „elders afvoeren van mestoverschotten” ingevolge de grote concentratie van intensieve veehouderijen zeer moeilijk en in sommige gevallen zelfs onmogelijk is.

Er kan dan ook aangenomen worden dat op dit ogenblik meerdere veehouders geen andere oplossing hebben dan over te gaan tot het dumpen of het op een andere wijze afzetten van hun mestoverschotten die allesbehalve ecologisch kan worden verantwoord.

Met het voorliggende ontwerp van decreet wordt beoogd aan de veehouders een wettelijk alternatief te bieden die de ecologisch verantwoorde afzet van mestoverschotten te allen tijde moet waarborgen.

2. Ecologische bemestingsnormen

Het voornaamste doel van de nieuw voorgestelde decretale bepalingen is elke overmatige uitspreiding van meststoffen te voorkomen, derwijze dat de uitspoeling en doorstroming ervan naar oppervlakte- en grondwateren tot een ecologisch aanvaardbaar niveau wordt beperkt.

In het ontwerp-decreet (artikel 14) wordt een algemeen geldende bemestingsnorm opgelegd die, zoals in de memorie van toelichting is uiteengezet, duidelijk als beginnorm moet worden beschouwd.

Het is het opzet deze beginnorm, conform de regels voorzien in het ontwerp-decreet (artikel 31) op een wetenschappelijk onderbouwde wijze fasegewijze te verstrengen en zowel naar geteelde gewassen als naar bodemtype te diversifiëren, derwijze dat de voorop te stellen eindnorm vanaf 1 januari 2001 wordt verplicht gesteld. Zoals voorgeschreven door artikel 31, § 2, 2° zal deze eindnorm derwijze dienen vastgesteld dat er een evenwicht is tussen de totale hoeveelheid op de cultuurgrond via de bemesting opgebrachte nutriënten (stikstof en fosfor) en de natuurlijke onttrekking van deze zelfde nutriënten aan bedoelde cultuurgrond.

Bij deze eindnorm zal de grootste hoeveelheid via de bemesting opgebrachte nutriënten door de op de cultuurgrond geteelde gewassen worden opgenomen en zal de hoeveelheid nutriënten, die onder meer door natuurlijk uitspoelen en doorstromen aan de cultuurgrond wordt onttrokken maar in de wateren en de omgevingslucht terecht komt, tot een ecologisch aanvaardbaar niveau beperkt zijn. Dit betekent dat de resterende hoeveelheid nutriënten stikstof en fosfor die via de natuurlijke onttrekking onvermijdbaar toch nog in het milieu en inzonderheid in de bodem en de wateren terecht komt, bij deze eindnorm geen risico meer voor het verstoren van het milieu zullen tot gevolg hebben.

De bemestingsnormen worden opgenomen in het ontwerp van decreet zelf omdat ze tegelijkertijd ook als grondslag dienen voor de heffingen.

De aandacht weze daarom gevestigd op de in artikel 15 aan de Vlaamse Executieve verleende machtiging om in welomschreven omstandigheden strengere bemestingsnormen op te leggen.

Deze verstrenge de bemestingsnormen hebben dan weliswaar geen impact op de heffing maar beogen de bescherming van het leefmilieu in de beschouwde situatie. Het betreft hier bijvoorbeeld het geval dat door de ontleding van grondstalen, genomen conform artikel 36, § 1, d, wordt aangetoond dat een bepaalde cultuurgrond (over)verzadigd is met fosfor.

In dergelijk geval — uiteraard afhankelijk van de bodemstructuur en van de te telen gewassen — kan een beperking of zelfs een al of niet tijdelijk verbod van fosforbemestingen aangewezen zijn.

3. Het onder controle brengen van de bedrijfsmatige mestoverschotten

In het Mina-beleidsplan 1990-1995 wordt de totale productie van dierlijke mest in het Vlaamse Gewest geraamd op circa 32 miljoen ton per jaar. Hierin is begrepen de ongeveer 10,3 miljoen ton die door het rundvee tijdens de weideperiode wordt geproduceerd en derhalve als directe bemesting van de overeenstemmende graslanden is afgezet. Deze geproduceerde dierlijke mest bevat een hoeveelheid nutriënten van :

— 86.500 ton P_2O_5 wat overeenstemt met een gemiddelde van 142 kg P_2O_5 /ha cultuurgrond enerzijds en 0,27 procent bedraagt van de hoeveelheid dierlijke mest anderzijds ;

— 158.300 ton stikstof wat overeenstemt met een gemiddelde van 260 kg N/ha cultuurgrond enerzijds en 0,49 procent bedraagt van de hoeveelheid dierlijke mest anderzijds.

Wegens het ontbreken van de juiste gegevens per bedrijf van de geteelde gewassen, de aangewende kunstmeststoffen en de oppervlakte cultuurgronden behorende tot het bedrijf is het niet mogelijk op dit ogenblik de bedrijfsmatige mestoverschotten exact te bepalen. Volgens een ruwe raming zouden de totale bedrijfsmatige mestoverschotten circa 36.000 ton P_2O_5 en circa 47.000 ton stikstof bedragen.

Een kennis van de juiste omvang van de geproduceerde dierlijke mest evenals van de bedrijfsmatige mestoverschotten is onmisbaar voor een doeltreffende controle op de ecologisch verantwoorde afzet ervan.

Met dit doel wordt in het ontwerp van decreet onder meer een aangifteplicht voorzien die een juiste inventarisatie zowel van de dierlijke mestproduktie als van de oppervlakte cultuurgronden en de erop geteelde gewassen, en dus ook van de bedrijfsmatige mestoverschotten, moet mogelijk maken. Het ontwerp van decreet voorziet vervolgens in een regeling voor een gecontroleerde afzet van de dierlijke mest.

Belangrijk hierbij is dat twee mogelijkheden voor de afzet van bedrijfsmatige mestoverschotten worden opengelaten :

- ofwel zorgt de veehouder zelf voor de ecologisch verantwoorde afzet, bijvoorbeeld bij mestbehoevende landbouwbedrijven, door gebruik te maken van de zogeheten „burenregeling” ;

- ofwel kan de veehouder zelf niet volledig instaan voor de afzet van zijn bedrijfsmatige mestoverschot en biedt hij deze geheel of gedeeltelijk aan aan de mestbank, die dan op haar beurt de ecologische afzet ervan waarborgt.

In de beginfase is er op het niveau van het Vlaamse Gewest geen globaal overschot van dierlijke mest. De ecologische afzet kan bijgevolg gebeuren door de mestoverschotten te bezorgen en te laten aanwenden door mestbehoevende landbouwbedrijven.

Op langere termijn, bij het hanteren van strengere bemestingsnormen, zal het nodig kunnen blijken dat tot een verwerking van de mestoverschotten dient te worden overgegaan, dit kan bedrijfsmatig ofwel bijvoorbeeld op niveau van de provincies of van het Vlaamse Gewest.

4. Volumebeperkingen

De wet van 4 februari 1987 betreffende de vestiging van industriële veeteeltbedrijven voorziet in de mogelijkheid om de vestiging van nieuwe industriële veeteeltbedrijven of de uitbreiding van bestaande, ondergeschikt te maken aan een voorafgaande vergunning op basis van landbouweconomische en diergeneeskundige criteria. Een inkrimping van bestaande veeteeltbedrijven is op basis van deze wet evenwel niet mogelijk.

Het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid — zij het met respect van strikte regels — wegens leefmilieu-overwegingen ook aan bestaande veeteeltbedrijven bepaalde volumebeperkingen op te leggen (artikelen 33 en 34). Rekening houdend met het door de Raad van State uitgebrachte advies wordt er in voorzien dat deze mogelijke volumebeperking de landbouweconomische belangen niet buiten iedere redelijke proportie mag hinderen.

5. Heffingenregeling

Tenslotte voorziet het ontwerp van decreet in een heffingenregeling ter delging van de kosten die voortspruiten uit de regeling die het ontwerp van decreet beoogt in te voeren.

Gelet op de keuzemogelijkheid van wijze van afzetten van de bedrijfsmatige mestoverschotten, met name ofwel via de „burenregeling” ofwel via de mestbank, worden twee soorten van heffingen voorzien :

- een basisheffing, waarmee de algemene kosten verbonden aan het mestbanksysteem, inclusief deze voor de sturing van de meststromen, zouden moeten kunnen worden gedeeld ;

— een afzetheffing, waarmee de door de Mestbank ten laste te nemen transport-, opslag- en/of verwerkingskosten van de aan de mestbank aangeboden mest zouden moeten kunnen worden betaald.

Zoals reeds eerder geciteerd, worden de bedrijfsmatige mestoverschotten voor 1991 geraamd op 36.000 ton P_2O_5 en 47.000 ton stikstof. De algemene kosten verbonden aan de mestbankopdrachten opgelegd aan de Vlaamse Landmaatschappij worden voor 1991 geraamd op 170,6 miljoen frank. Een gelijk tarief voor P_2O_5 en voor stikstof hanterend, dient voor de basisheffing bijgevolg een tarief van 2 frank per kg P_2O_5 en nogmaals van 2 frank per kg stikstof vooropgesteld.

Wat de afzetheffing betreft dient het tarief derwijze vastgesteld dat de kosten verbonden aan de afzet van de aan de Mestbank aangeboden mest worden gedelgd. In de beginfase zullen deze kosten vooral bestaan uit deze verbonden aan het laden van de mest, aan het transport van de mest vanaf de veehouderij tot het mestbehoevende landbouwbedrijf, aan het lossen van de mest en aan het uitspreiden van de mest.

De kosten voor laden, lossen en het uitspreiden van dierlijke mest dienen in principe in alle omstandigheden te gebeuren zodat deze in een eerste benadering in de economische prijsbepaling van de meststof geen impact hebben. Het zijn bijgevolg vooral de mesttransportkosten die door de Mestbank met de opbrengst van de afzetheffingen zullen moeten worden betaald.

De juiste omvang van deze afzetkosten kan uiteraard slechts worden bepaald op een ogenblik dat de via de Mestbank afgezette mesthoeveelheden zijn gekend, hetzij pas na het verstrijken van het beschouwde kalenderjaar.

Dit betekent dat bijvoorbeeld pas begin 1992 zal zijn geweten welke hoeveelheden mest voor afzet in 1991 aan de Mestbank werden aangeboden enerzijds en wat het reële bedrag is van de hieraan verbonden afzetkosten anderzijds. Dit betekent ook dat pas na het verstrijken van het beschouwde kalenderjaar een realistisch tarief voor de afzetheffing kan worden bepaald.

Vandaar dat artikel 21, § 2 en § 4 duidelijk bepaalt dat de afzetheffing betrekking heeft op de in de loop van het voorbije kalenderjaar met tussenkomst van de Mestbank verhandelde hoeveelheden dierlijke mest.

Bij wijze van hypothese wordt aangenomen dat de mesttransportkosten kunnen geraamd worden op 1,64 frank per ton en per km. Uitgaande van een gemiddelde transportafstand van 50 km en van een gelijke verdeling van de kosten over P_2O_5 en stikstof dient een tarief vooropgesteld van :

- 8,5 frank per kg P_2O_5 ;
- 6 frank per kg stikstof.

Bij wijze van voorbeeld kan hier de situatie worden geciteerd van een varkenshouderij met 5.000 mestvarkens die geen eigen cultuurgrond bezit en alle mest afzet via de Mestbank. Dergelijk veeteeltbedrijf zou met het vastgestelde tarief in de toekomst aan heffing dienen te betalen :

- basisheffing (direct vanaf 1991 te betalen) (70.800 kg N en 35.150 kg P_2O_5) : 211.900 frank ;
- afzetheffing (pas voor de eerste maal in 1992 te betalen) : 723.575 frank ;
- totale heffing : 935.475 frank.

Deze totale heffing komt neer op 187 frank per dierplaats of 75 frank per mestvarken.

Om elk misverstand te vermijden weze hierbij nogmaals gepreciseerd dat zowel de basis- als de afzetheffing worden berekend op basis van de gegevens die betrekking hebben op het voorbije kalenderjaar (artikel 21). Voor het belastingjaar 1991 zijn dit dus de gegevens met betrekking tot het kalenderjaar 1990.

Vermits er in 1990 uiteraard geen mest via de Mestbank is afgezet, is het duidelijk dat in het belastingjaar 1991 geen afzetheffing en derhalve alleen een basisheffing zal dienen te worden betaald.

Niettemin wordt in het ontwerp van decreet toch een tarief voor de afzetheffing opgenomen. Het is immers noodzakelijk dat de veehouders zich reeds in 1991 een idee kunnen vormen van de grootte-orde van de heffing die voor de via de Mestbank afgezette mest zal dienen te worden betaald. De veehouders die geconfronteerd worden met een bedrijfsmatig mestoverschot kunnen aldus met kennis van zaken de keuze maken om dit mestoverschot in 1991 hetzij via de burenenregeling, hetzij via de Mestbank af te zetten.

Conform dezelfde benadering en aannemend dat 40 procent van de mestoverschotten via de Mestbank zou moeten worden afgezet, werden de afzetuitgaven van de Mestbank voor 1991 begroot op 250 miljoen frank. De afzetheffingen ter delging van deze in 1991 gedane mestafzetkosten zullen — zoals reeds toegelicht — pas begin 1992 kunnen worden bepaald en geïnd.

Samengevat kan worden gesteld dat, wat de heffingenregeling betreft, het belastingjaar 1991 als een overgangsjaar dient te worden bestempeld, waarbij (artikel 6) :

- de basisheffing wordt berekend uitgaande van het aantal dieren dat op 1 januari 1991 in het bedrijf werd gehouden, van de hypothese dat in 1990 geen kunstmest werd aangevend, en van een bemestingsnorm — ongeacht de geteelde gewassen — van 200 kg P_2O_5 en 400 kg N per ha ;

- de heffing met betrekking tot de in 1991 via de Mestbank afgezette mest pas in 1992 zal kunnen worden geïnd.

Het jaar 1991 moet vanzelfsprekend ook om andere feitelijke redenen als een overgangsjaar worden bestempeld. Inzonderheid zal de Mestbank, zoals bedoeld in het ontwerp van decreet, dat jaar moeten worden operationeel gemaakt, zal de vereiste inventarisatie van de mestproduktie en van de cultuurgronden moeten gebeuren en zullen de producenten voor de allereerste keer de in artikel 3 bedoelde aangifte moeten indienen.

Belangrijker is evenwel dat de bemestingsnormen onmiddellijk van toepassing worden evenals de regels met betrekking tot het vervoer en de afzet van de dierlijke meststoffen. Want om de ecologisch verantwoorde afzet van de geproduceerde dierlijke mest is het uiteraard te doen.

II. PROCEDUREDEBAT

De Voorzitter deelt de Commissie mede dat vanwege het Vlaams Agrarisch Centrum, van de VZW Natuurreservaten en van de Beroepsvereniging voor Mengvoederfabrikanten (BEMEFA) verzoeken zijn binnengekomen om bij de behandeling van dit ontwerp van decreet door de Commissie gehoord te worden.

Hierop wordt verdeeld gereageerd.

Sommige leden zijn geneigd het verzoek af te wijzen op basis van het argument dat de tijd in de Commissie nu moet worden besteed aan de bespreking van het ontwerp. De afgesproken agenda moet worden nageleefd. Bovendien werden de geïnteresseerden tijdens de voorbereiding van dit ontwerp voldoende geraadpleegd.

De Gemeenschapsminister van zijn kant vraagt zich af wat de waarde is van adviesaanvragen, wetende dat de natuurre-servaten hun formeel advies gegeven hebben. Wat de belangengroepen betreft die niet gehoord werden, zoals BEMEF-A, kan het probleem anders liggen. Maar voor deze kan men zeggen dat de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen het geëigende kanaal is voor adviesverstrekking. Door in te gaan op de verzoeken de partners in de SERV en in de VLARALE achteraf nog afzonderlijk te horen, gaat men voorbij aan de formele adviesorganen door hun advies niet als volwaardig te beschouwen.

De Gemeenschapsminister voegt eraan toe dat dit geen probleem is voor de Commissie, maar dat het wel hem in verlegenheid brengt bij de adviesorganen. Het is voor hem deontologisch een probleem ten aanzien van zijn beleid. Daarom staat hij erop dat zijn bezwaren nadrukkelijk in het verslag geacteerd worden.

Andere commissieleden zijn principieel voorstander van een hoorzitting die incalculeerbaar moet zijn in het tijdschema. Een lid herinnert aan een precedent binnen deze Commissie toen bij de bespreking van het bosdecreet een hearing plaatsvond. In antwoord op de bemerking van de Gemeenschapsminister zegt het lid dat er een wezenlijk verschil is tussen een advies dat aan een lid van de Executieve en een advies dat aan de Commissie verstrekt wordt. Evenals de uitvoerende macht heeft ook de decreetgever het recht buitenparlementaire groepen te horen. En ten slotte is het lid van oordeel dat technische adviezen welkom zijn vooral met het oog op de ingewikkelde problematiek inzake de uitwerking naar de eindfase toe.

Uiteindelijk stelt de Voorzitter vast dat de meerderheid ervoor gewonnen is om aan de groepen die het wensen de gelegenheid te geven zeer kort hun bemerkingen en suggesties kenbaar te maken. Slechts 10 minuten spreektijd zal aan elke delegatie worden toegekend.

Een lid wijst er op dat hoorzittingen vóór het einde van de algemene bespreking moeten worden gehouden.

De Commissie hernieuwt tegenover de Gemeenschapsminister haar engagement dat vóór het kerstreces de eindstemming in de Commissie zal plaatsvinden.

III. ALGEMENE BESPREKING

Vanuit de verschillende visies omtrent de problematiek worden tal van vragen gesteld, bezorgdheden geuit en kritische bedenkingen geformuleerd.

Een eerste spreker verklaart dat hij het ontwerp steunt en dat hij er zich over verheugt dat het eindelijk kan worden besproken.

Hij stelt met voldoening vast dat de Gemeenschapsminister rekening houdt met het advies van de Raad van State wat betreft de artikelen 33 en 34. In punt 2, 1 van zijn advies zegt deze Raad dat er moeilijkheden kunnen rijzen bij het opleggen van beperkingen als deze zover gaan dat een doel-

matig landbouwbeleid onmogelijk zou worden. Het commissielid verwacht veel van de bedoelde stuurgroep om na jaren op wetenschappelijke wijze tot een eindnorm te komen.

Minder positief is het feit dat het ontwerp zeer bureaucratisch getint is. Er wordt veel administratief werk geëist van 50 à 60.000 landbouwers : opgave van hun vee om de drie maanden, de kadastrale gegevens van al hun percelen, hun woningen, hun bedrijfsgebouwen enzovoort. De kadastrale diensten zullen voor een onmogelijke opgave staan ; het kost ook veel aan de landbouwers ; volgens het lid een totaaluitgave van 100 miljoen frank.

Een tweede negatief punt is het stilzwijgen in het decreet over menselijke faecaliën, alhoewel dit ook een meststof is volgens de bepaling van artikel 2. Ook deze worden veelal in de openbare rioleringen geloosd.

De derde opmerking betreft de opsomming in artikel 5 waar niet gesproken wordt over de 21.000 paarden, de 130.000 schapen, de 20.000 ganzen, de 65.000 eenden die ook mest produceren en waarvan volgens artikel 37, § 3 het opbrengen van de mest met overtreding van artikel 17 kan worden gestraft.

Zijn laatste kritiek betreft de strafbepalingen van hoofdstuk XI. Het lid vindt ze overdreven in vergelijking met straffen die voor veel zwaardere misdrijven worden opgelegd.

Een tweede commissielid uit zijn tevredenheid over het feit dat door dit ontwerp een deel van de vervuiling wordt aangepakt. Het kan een eerste stap zijn naar een sluitende regeling, niettegenstaande het op zichzelf nog vatbaar is voor verfijning. Het ontwerp moet evenwel ruimer kunnen worden gesteld naar de problematiek van de bodemvervuiling in het algemeen. Want vervuiling door mest is slechts een deel van het probleem. En in dit verband wijst hij op de noodzaak van aanpassing van de normen in het grondwaterdecreet, het totstandkomen van een effectief bodemdecreet, aandacht voor de luchtverontreiniging enzovoort. Dit mestdecreet is een deeloplossing. Een geïntegreerde wetgeving is nodig.

Hij laat terloops opmerken dat het programmadecreet 1991 reeds een verfijning van de milieuwetgeving inhoudt omdat het beginsel „de vervuiler betaalt” gehuldigd werd.

Het vergunningstelsel speelt een grote rol. Er is een exploitatiestop afgekondigd om intussen een normering op punt te kunnen stellen. Maar dat vergunningstelsel moet volgens spreker verder als instrument gehanteerd blijven naast dit mestdecreet, omdat men daarin rekening kan houden met toestanden waar „verzadiging” is bereikt.

Vervolgens spreekt het lid over het functioneren van de Mestbank. Het is een instrument dat zo efficiënt mogelijk moet worden angewend. Hij onderschrijft de opmerking van de vorige spreker die wees op de administratieve rompslomp die de landbouwers gaat belasten, maar hij voegt er aan toe dat die administratieve gegevens onmisbaar zijn voor de werking en de controle van de Mestbank.

Het lid wordt onderbroken door een collega die ter zake een voorbeeld citeert dat hij letterlijk „te velde” heeft genoemd. Een bedrijf van 16 ha bevat 24 percelen, 63 kadastrale nummers. Bij deze nummers zijn er 12 verschillen tussen de huidige officiële en degene die op zijn eigendomsakten staan. 41 kadastrale nummers stemmen niet overeen met de gebruiksgrenzen. De uitbater heeft 16 ongeschreven contracten waarvan hij de kadastrale nummers niet kent. De uitbater moet volgens artikel 3 van het ontwerp op 1 januari het aantal dieren dat kon gehouden worden, opgeven.

Een lid is het ermee eens dat alles zo eenvoudig mogelijk dient te verlopen, maar als men de meststroom onder controle wil krijgen en aan bepaalde normen wil voldoen dan moet men zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de geproduceerde en gestorte meststoffen kennen. Deze fundamentele gegevens zouden in ieder geval ter beschikking dienen te zijn, aldus het lid.

Een andere hoge prioriteit is de optimalisatie van de distributie, het vervoer van deze meststoffen. Indien men de kwaliteit van de gestorte mest wil verbeteren door een systeem van heffingen dan verwijst het lid naar de opmerkingen van de Raad van State, die stelde dat het dan een produktheffing zou zijn, waarvoor de nationale wetgever bevoegd is. Er zal dus op het nationale vlak een aanvulling van de normering nodig zijn.

De normering is belangrijk : het is goed nu over een minimum normering te beschikken, aldus het lid, later kan dan, in gemeenschappelijk overleg, worden overgegaan tot het verfijnen en verscherpen van de normen.

Vervolgens heeft hetzelfde lid het over de samenstelling van de Stuurgroep. De landbouwsector krijgt in dit belangrijk orgaan vier leden, alsook de SERV. Deze laatste instelling kan gezien haar structuur, uit de vier leden waarop ze recht heeft ook een afgevaardigde uit landbouwerskringen delegeren. In dat geval beschikt de landbouwsector in de stuurgroep over een blokkeringsminderheid. Over dit probleem van vertegenwoordiging in de Stuurgroep dient dus nog een denkoefening te worden gemaakt.

In verband met de problematiek van het storten van menselijke faecaliën meent spreker dat erop moet worden toegezien dat deze meststoffen in de waterzuiveringsstations worden gedumpt.

Wat de geburenregeling betreft meent het lid dat hiervoor een sluitende regeling dient te worden gevonden via het opleggen van vervoerdocumenten.

Een lid repliceert nogmaals met betrekking tot de door vorige spreker aangehaalde problematiek van de overdreven paperasserij. Het is niet alleen de landbouwer die ter zake moeilijkheden heeft, het zal de administratie zijn die niet kan volgen, zoals het kadaster dat nu reeds niet meer up to date is. Daar moet men rekening mee houden bij het stemmen van een decreet.

Vorige spreker meent dat de Vlaamse Raad een decreet dient te stemmen dat zo goed mogelijk de gestelde doelstelling realiseert. Het probleem van de administratie moet in dat licht worden behandeld ; zo nodig dienen daar de gepaste maatregelen genomen.

Een ander lid spreekt namens zijn fractie eveneens zijn tevredenheid uit over dit decreet. Het is niet volmaakt maar kan worden verfijnd en bijgestuurd. Hij wijst op het grote belang van de stuurgroep die dit decreet in goede banen dient te leiden.

Toch heeft spreker een paar kritische bedenkingen. De Mestbank mag niet dienen om mest te verspreiden in andere niet-vervuilde gebieden of in kwetsbare gebieden. (Aansluitend bij deze bemerking vraagt een ander lid een kaart van deze twee soorten gebieden en van de densiteit van de vervuilde gebieden).

Het hogervermelde lid heeft het ook over de administratieve rompslomp bij de toepassing van dit decreet. Hij waar-

schuwt er voor een decreet te stemmen dat „te velde” onuitvoerbaar zou zijn. Hij meent dat veel van de aangekondigde uitvoeringsmodaliteiten oncontroleerbaar zullen zijn.

Wat het vergunningenbeleid betreft, moet men de grondgebonden bedrijven bevorderen ten nadele van de industriële bedrijven, want deze laatste zijn het meest vervuilend. Besluitend stelt het lid dat dit decreet een goed initiatief is, dat echter in de loop der jaren dient te worden bijgestuurd en verfijnd.

Een ander lid heeft vooreerst een aantal bedenkingen over het algemeen concept van de bestrijding van het meststoffenoverschot. Het uitgangspunt ten aanzien van de mestproblematiek is fundamenteel verkeerd. Het mestprobleem wordt zijns inziens teveel als een afvalprobleem benaderd, en te weinig als een grondstof, wat mest in wezen toch is. Problemen duiken pas op bij overproductie, zijn sterk regionaal van aard en bovendien beperkt tot de zogenaamde concentratiegebieden. Deze benadering komt bijvoorbeeld sterk tot uiting bij de in landbouwmiddelen fel gecontesteerde milieuheffingen. Bij gebrek aan inspiratie werd hier gekozen voor een lineaire heffing. Het mestdecreet zou hieraan gedeeltelijk tegemoet komen, doch gezien het financieringsmechanisme van de Mestbank blijft de benaderingswijze fundamenteel ongewijzigd.

Mestbanken en daaraan gekoppeld mestverwerking vergen een zware investering en leggen aldus een zware bijkomende last op de sector. Deze werkwijze heeft daarenboven een hoge energiekost (transport naar de verwerkende bedrijven, de eigenlijke verwerking, en het transport naar andere regio's). Het is dus niet ondenkbaar dat de sector in een reflex om het rendement veilig te stellen de produktie nog zou opdrijven, wat wellicht niet de bedoeling is. Het installeren van mestbanken komt in feite neer op het bestendigen van de huidige situatie en is in tegenstrijd met de verklaringen van het kabinet van Landbouw. Ir. De Baerdemaeker, kabinetschef van Landbouw verklaarde op 25 oktober laatstleden tijdens een studiedag over mestverwerking een status quo als volgt : „het aanvaarden dat er in Vlaanderen gebieden zijn waar een afbouw van de sector noodzakelijk is, andere waar een status quo verantwoord is en nog andere waar een lichte uitbreiding mogelijk is”. Wanneer men deze beleidsoptie aanvaardt, met andere woorden een geografische spreiding in functie van de plaatselijke mestbehoeften, wordt het mestbankensysteem overbodig. Het creëren van verwerkingseenheden is bovendien dermate kapitaalintensief, dat vennoten er alle belang bij hebben het systeem te bestendigen of met andere woorden er alle belang bij hebben zoveel mogelijk en zolang mogelijk mest te verwerken ; het blijft dus „dweilen met de kraan open”.

Specialisten op het vlak van het veterinair beleid hebben in het verleden reeds meermaals gewezen op het structureel fout lopen van de moderne veehouderij. Sommige gemeenten kan men eigenlijk één groot varkensbedrijf noemen. Voeg daarbij de laksheid uit het verleden ten overstaan van de meest elementaire sanitaire voorzorgsmaatregelen en een ramp kon in deze sector niet uitblijven.

Mede als gevolg van de recente varkenspestepidemie kwam een dialoog tot stand tussen het Vlaamse Ministerie van Leefmilieu en het departement Landbouw. Nog op 15 november werden door de staatssecretaris voor Landbouw ingrijpende structuurwijzigingen in de varkenshouderij in het vooruitzicht gesteld ; om redenen van sanitaire aard zou ook aan de structuur van de bedrijven worden gesleuteld ; een evolutie naar een type van gesloten bedrijfsvoering wordt in

het vooruitzicht gesteld. Gesloten bedrijven betekent automatisch een lagere bezettingsgraad. Ook de Gemeenschapsminister van Leefmilieu heeft omwille van milieuhygiënische redenen structurele maatregelen aangekondigd. Deze omvatten sectoriële exploitatievoorwaarden voor de veehouderij. Iedereen die een nieuwe veehouderij wil exploiteren of een bestaande wil uitbreiden zal vooraf op de hoogte zijn van wat op een bepaalde plaats kan of niet kan en aan welke voorwaarden een vestiging zal zijn onderworpen.

Het is duidelijk dat men in de concentratiegebieden aan een serieuze afbouw toe is en dan kan de vraag gesteld worden wat voor zin de installatie van mestbanken nog heeft.

Om al deze redenen vindt het lid het momenteel voorbarig om een mestdecreet en zeker een decreet in deze vorm uit te vaardigen. Volgens het lid is het onzin één aspect, namelijk het mestprobleem uit zijn context te lichten. Het lid pleit in de eerste plaats voor een grondig openbaar debat over de ganse veehouderij in Vlaanderen en in het bijzonder over de varkenshouderij, waarin alle aspecten dienen aan bod te komen.

Verder pleit het lid voor het terugdringen van de mestproductie op het lokale niveau, tot wat vanuit landbouwkundig en ecologisch oogpunt aanvaardbaar is. Een suggestie in dit verband zou kunnen zijn het invoeren van een mestkadaster per gemeente.

Deze schaal is voldoende klein om op basis van betrekkelijk eenvoudige mathematische modellen, bijvoorbeeld NH_3 -emissies te kunnen voorspellen. Het invoeren van een mestboekhouding per bedrijf lijkt een hopeloos ingewikkelde zaak. Er is berekend dat voor geheel West-Vlaanderen de emissie van NH_3 dient gehalveerd te worden (cijfers landbouwtelling 1988). Uitsluitend met het opleggen van technische beperkingen is dit onmogelijk haalbaar. Wil de Gemeenschapsminister zijn doelstellingen geformuleerd in zijn Minaplán gerealiseerd zien, zal hij met andere oplossingen voor de dag moeten komen. Opgemerkt dient te worden dat sindsdien de veestapel nog is uitgebreid. Dit geeft volgens het lid een duidelijk beeld van de omvang van het probleem. Als men daarenboven rekening houdt met de bemestingsnormen, dan dringt zich maar één conclusie op : géén mestdecreet, wel een drastische afbouw van de varkenshouderij.

Vervolgens formuleert het lid een aantal bedenkingen over de inhoud van het decreet zelf.

Het lid heeft problemen met het voorstellen van de mestbank als dé oplossing voor het mestprobleem. Indien men uitgaat van de bemestingsnormen zoals in het ontwerp voorgesteld betekent een mestbank vooral het overbemesten van gebieden waar (tenminste voor wat betreft dierlijke mest) nu nog geen overschotten zijn. Zullen de betrokkenen in deze laatste gebieden dit aanvaarden ? Het instellen van een mestbank brengt met zich het risico mee voor het verspreiden van ziekten.

De normen die worden voorgesteld liggen véél hoger dan de onttrekkingsnorm waardoor men in feite mestoverschotten mag blijven dumpen. In vorige voorontwerpen werd nog van een gefaseerde overgang naar lagere mestgiften uitgegaan, maar hier niet meer.

Waar vroeger nog een heffing was voorzien op kunstmeststoffen en veevoeders, is nu alleen een heffing op de „exploitant” gebleven, dat betekent dus de boer. Het is degene, die het al niet gemakkelijk heeft, die de lasten zal moeten dragen.

De heffingen zijn nu niet meer progressief, maar waren dat wel in de voorontwerpen.

Er wordt geen rem op de verdere expansie van de sector geplaatst. In het decreet wordt hiervoor geen enkele garantie gegeven.

Tenslotte doet het doorverwijzen naar een stuurgroep, waarin de landbouwbelangen zullen primeren, vragen rijzen bij de concrete invulling van het decreet, waarbij het toch gaat om vrijwaring van het milieu.

Besluitend stelt het lid dat ten aanzien van het milieu mest dumpen wordt gelegaliseerd en uitgebreid over heel Vlaanderen. Met de voorgestelde normen wordt nooit de doelstelling voor vermindering van het NH₃-gehalte gehaald en de kwetsbare gebieden blijven bedreigd.

Ten aanzien van de boeren zullen hier vooral de familiale bedrijven en de contractboeren in moeilijkheden komen. Zij worden opgezadeld met de heffingen en de hele administratieve rompslomp eromheen.

De veevoeder- en kunstmestbedrijven blijven echter buiten schot.

Een ander lid verklaart dat het ontwerp van decreet hem niet overtuigt. Men probeert te uiteenlopende aangelegenheden te regelen. De doelstelling van het decreet is blijkens artikel 2 „de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging als gevolg van de produktie en het gebruik van meststoffen”.

De produktie komt enkel ter sprake in twee artikelen in hoofdstuk 9. Eigenlijk zouden deze twee artikelen, in combinatie met de definitie van wat een bedrijf is, kunnen volstaan als regelgeving.

Het lid verklaart dat de structuur van het decreet onnodig wordt verzwaard en dat het geheel niet goed gestructureerd is. Door het ondervangen van de opmerkingen van de Raad van State zijn de distorsies in de tekst nog toegenomen en krijgt men een niet ineenpasbaar puzzle-werk. Dat het familiale landbouwbedrijf over dezelfde kam wordt geschoren als de industriële veefokkerijen acht het lid niet aanvaardbaar en maakt dat het decreet moeilijk toepasbaar zal zijn. Men dient te zoeken naar ad hoc regelingen voor elke categorie.

Tot slot wijst het lid nog op de restricties van de landpachtwet die uitsluit dat men een landbouwbedrijf voert „voor rekening van”. Dit decreet blijkt daaraan voorbij te gaan.

Spreker waarschuwt dat het decreet op het terrein niet uitvoerbaar zal zijn omwille van ingebouwde onmogelijkheden en contradicties.

Een lid vraagt of er statistisch materiaal voorhanden is over de situatie ter zake in de ons omringende landen. Het lijkt hem wel belangrijk, wanneer men voor het Vlaams Gewest een nieuwe regeling opzet, zich daarbij de vraag te stellen hoe deze problematiek zich stelt in het Waalse Gewest. Zullen de „Vlaamse” heffingen niet een concurrentievervalsing tot gevolg hebben zowel met Wallonië als in Europees verband? Ook in Nederland, Frankrijk en Duitsland is er nitraat- en fosfaatvervuiling. Moet hierover niet wat meer cijfermateriaal worden ingewonnen en vergelijkende studies gemaakt? De heffingen in het Vlaamse Gewest zullen lager zijn dan in Nederland. Vandaar de druk van invoer van mestoverschotten uit Nederland.

Quid met de nutriëntenafbouw ? In het kader van de derde Noordzeeconferentie werd bepaald dat er tegen 1995 een nutriëntenafbouw van 50 % moet worden gerealiseerd. Wat als de vooropgestelde datum wordt vervroegd ? Is dit met het mestdecreet realiseerbaar ? Ook de zware metalen moeten uit de mest verdwijnen !

Quid met de heffingen inzake het decreet op de verontreiniging van de oppervlaktewateren ? Deze zouden wegvallen zodra de heffingen in het kader van het mestdecreet worden ingevoerd. Is dit zo ?

Is het zo dat de totaliteit van de heffingen in het Vlaamse Gewest tot ongeveer 200 frank per varken zou bedragen ? Dit is hoger dan in de ons omringende landen en levert concurrentievervalsing op.

Een lid verwijst naar de memorie van toelichting waarin de evolutie van het aantal dieren wordt weergegeven vanaf 1974. Waarom werd niet een evolutie van de mestproductie opgenomen ? Geleidelijk aan immers werden betere diëten voor de dieren doorgevoerd wat een verlaging van het nutriëntenverlies tot gevolg heeft.

Verder bevat de toelichting een evolutie van de totale oppervlakte cultuurgrond, echter niet van de evolutie van de teelten. Die heeft ook zeer sterke wijzigingen ondergaan zodat hier de opnamebehoeften ook anders liggen.

Verskillende leden menen dat er duidelijkheid moet komen omtrent de definitie van een bedrijf (artikel 2, 4°). Meer bepaald de interpretatie van „bindingen” moet duidelijk zijn en niet subjectief.

Een lid meent dat met het mestdecreet in de eerste plaats de grote mestproducenten moeten worden aangepakt. Zij mogen in geen geval door de mazen van het net glippen. De definitie van wat een bedrijf is moet op dit stuk zo sluitend mogelijk worden gemaakt.

Verder bepleit hij een evenwichtige verdeling van de lasten, omwille van de concurrentie met en vanuit het buitenland, en het invoeren van schakeringen (getrapte heffingen of andere tussenvormen). Op de importmest moet minstens dezelfde heffing rusten als op de inheemse mest. Dit blijkt niet zo duidelijk uit voorliggende tekst. Is er een meldingsplicht voor de ingevoerde mest ?

Een lid repliceert dat vanuit het buitenland mest kan worden ingevoerd om te worden opgebracht op hier gepachte cultuurgronden.

Het lid vraagt ook bijzondere aandacht voor de gezinsbedrijven. Zij mogen niet het slachtoffer worden van de regeling en moeten liefst een voorkeurregime genieten ten opzichte van de bio-industrie.

Sommige familiale bedrijven hebben meer varkens dan de integratoren. Wie van beide zal men verplichten de mestoverschot over een grote afstand te vervoeren ?

Een volgende opmerking van het lid betreft de overdreven administratieve last die het decreet op de landbouwgezinnen legt. 49 formulieren met 378 verschillende gegevens waarvan een derde eigenlijk ramingen zijn. Op ramingen kunnen toch geen heffingen worden berekend ! Het werken met de natuur is op zich zelf reeds „aleatoir” genoeg !

Niet alleen het gezinsbedrijf wordt administratief belast. Ook de VLM zal niet opgewassen zijn tegen de vele taken die het decreet oplegt.

Ten slotte de stuurgroep. Dit is een goede formule. Zij dient zeer snel operationeel te worden, want bijsturing van het decreet zal zeer zeker nodig zijn.

De normen moeten niet alleen geleidelijk worden ingevoerd maar ook goed worden omschreven. Het lid zal amendementen indienen.

Wat nu de opbrenging van de mest betreft, ook hier moet men praktisch zijn. Met de opslagcapaciteit zullen problemen rijzen zeker in de rundveesector. Vandaar ook hier de nood aan geleidelijkheid.

Als het waar is dat tal van landbouwbedrijven niet beschikken over de nodige ruimte om de geproduceerde mest op te slaan in afwachting van vervoer dan zal dit voor gevolg hebben dat mest toch wordt uitgevoerd in de perioden dat dit volgens het decreet niet mag, aldus de zorg van meerdere leden.

Verschillende leden stellen dat het aanvaarden van de dierlijke mest niet afdoende geregeld is in het decreet. Er is geen aanvaardingsplicht opgenomen zodat er een afzetprobleem zal zijn. In dit verband wordt verwezen naar een recent initiatief van een burgemeester die alle gemeentebesturen uit zijn streek heeft opgeroepen om mestoverschotten uit andere streken te weigeren. Indien men deze stelling veralgemeent kan het mestdecreet niet functioneren. Kan er niet een aanvaardingsplicht worden ingeschreven in het decreet ?

Ook het stimuleren van het aanvaarden van de dierlijke mest in plaats van kunstmest wordt in het decreet niet afdoende geregeld. Er zijn sterkere incentives nodig om het gebruik van kunstmest te ontmoedigen.

De heffingen op kunstmest en veevoeders, in het ontwerpdecreet opgenomen, zijn in de thans voorliggende tekst verdwenen. Er is hiervoor zelfs geen aangifteverplichting meer. Hoe kan men bij gebrek aan deze gegevens de nutriëntenbalans controleren ?

De Executieve zou met de mengvoederindustrie en met de kunstmestnijverheid convenanten moeten afsluiten. Was er ook voor deze sectoren een heffing voorzien dan zou de druk om convenanten af te sluiten vergroten. Die is er nu niet.

Een lid heeft in de hoorzitting een sterk pleidooi opgevangen voor een geleidelijke toepassing van het decreet. Hij vreest echter dat dit de lange weg wordt. Ook vindt hij de periode van 10 jaar om tot de juiste bemestingsnormen te komen te lang. Hij vreest dat er conflicten zullen komen op Europees niveau waar een richtlijn in voorbereiding is omtrent een veel ruimere afbakening van beschermingszones dan deze die nu in Vlaanderen bestaan.

Dit zal ook zijn gevolgen hebben op de burenenregeling die ingevolge het statuut van beschermingszone geen toepassing kan vinden.

Het mestdecreet staat of valt met een effectieve controle. Indien de landbouwtellingen niet betrouwbaar zijn hoe kan men dan de mestoverschotten precies berekenen en de controle daarop uitvoeren ? Kan de Mestbank de controletaak aan ?

Zware sancties worden voorzien. Heeft dit zin als toch niet wordt vervolgd ? Kan men niet beter een administratieve boete opleggen die onmiddellijk kan worden geïnd ? Dit blijkt veel effectiever te zijn !

Er is een enorme behoefte aan technologisch onderzoek dat op termijn een belangrijke bijdrage kan leveren in de beheersing van de mestproblematiek.

Quid met de omzetting van de kubieke meters drijfmest in kilogram P_2O_5 of in kilogram stikstof ? Er zijn geen omzettingsformules opgenomen in het decreet. Waarop dient de boer zich te baseren om de concentraties P_2O_5 en stikstof in de drijfmest vast te stellen ?

Op termijn zal de Mestbank en de distributie van mest geen oplossing zijn. Er zal behoefte zijn aan mestverwerking. Het decreet moet hier de nodige bakens zetten.

Ook vanuit de sector gaan stemmen op om aan mestverwerking te doen eerder dan aan mestdistributie. In het ontwerpdecreet wordt duidelijk geopteerd voor mestdistributie. Zal men in een tweede fase, meer bepaald als de normen verstrengd zijn, dan de mestverwerking stimuleren ?

Terloops merkt een lid nog op dat volgens de EG-overheden het subsidiëren van de verkorreling of indikking van dierlijke meststoffen een vorm van oneigenlijke concurrentie uitmaakt ten opzichte van de aanmaak van kunstmeststoffen. Ziet de Gemeenschapsminister een mogelijkheid om, indien hij deze optie neemt, aan deze zogeheten oneigenlijke concurrentie te ontsnappen ?

Een lid meent te hebben gehoord dat het wenselijk is dat de bio-industrie zijn mestoverschotten zou verwerken en exporteren. Hij treedt deze visie bij. Het is een verstrenging van de regeling die echter niet in het decreet is opgenomen. De heffingen in het decreet zijn onvoldoende om de bio-industrie „aan banden te leggen”. Moet ter zake niet aan verstrenging worden gedacht ?

Een concrete vraag van een lid betreft de pluimveehouder die kippemest droogt en verkoopt. Moet hij dan nog een heffing betalen ?

Antwoorden van de Gemeenschapsminister

De Gemeenschapsminister verstrekt volgende antwoorden op de vragen die de leden hebben gesteld.

1. Andere dan „dierlijke” mest

De menselijke faecaliën vallen, indien deze als mest worden aangewend, onder het begrip „meststof” zoals gedefinieerd in dit decreet. Wat de heffingen betreft vallen zij onder de regeling inzake de afvalwaterzuivering en geven aldus aanleiding tot heffingen op de waterverontreiniging.

Het lid repliceert dat hij geen moeite heeft met de heffing. Evenwel wordt de eventuele opbrenging van menselijke faecaliën niet in de nutriëntenbalans en in de bemestingsnormen opgenomen. Het decreet houdt er geen rekening mee.

De Gemeenschapsminister verwijst naar artikel 14 waar wordt gesteld „de hoeveelheid dierlijke en andere meststoffen die maximaal mag worden opgebracht is beperkt tot . . .”. Menselijke faecaliën worden in voorkomend geval derhalve wel in rekening gebracht voor wat de naleving van de bemestingsnorm betreft.

Een ander lid meent dat er toch een lacune is in de definities en zeker voor wat de definitie „mestoverschot per bedrijf” betreft. Hier wordt immers verwezen naar artikel 6 waar enkel sprake is van dierlijke mest en kunstmest.

2. Paarden, schapen en geiten

Gelet op het relatief klein aantal eenheden in het Vlaamse Gewest ervan enerzijds en omdat het decreet er prioritair op

gericht is de niet grondgebonden bedrijven, die vooral de oorzaak zijn van de mestoverschotten, aan te pakken, zijn inderdaad geen paarden, noch schapen noch geiten gevisseerd.

Het pluimvee wordt wel opgenomen omdat hier ook niet-grondgebonden exploitaties met grote hoeveelheden bestaan.

3. Straffen

Het decreet zou te zware straffen voorzien.

De Gemeenschapsminister deelt deze mening niet. Ook werden — behoudens wat de heffingen betreft — geen administratieve boetes opgenomen rekening houdend met het advies van de Raad van State.

4. Vergunningenregeling

De Gemeenschapsminister bevestigt de stelling van een lid dat de vergunningenregeling zeer belangrijk zal zijn. Als uitvoeringsbesluit op het milieuvergunningsdecreet van 28 juni 1985 zal men de mogelijkheid hebben om een aantal specifieke sectoriële milieuvergunningsvoorwaarden aan de bedrijven op te leggen, bij voorbeeld met betrekking tot de afstandsregel en vestigingsvoorwaarden.

5. Kunstmest — dierlijk mest

Verschillende leden pleiten voor het vervangen van kunstmest door dierlijke mest en de optimalisering van de veevoerders.

De Gemeenschapsminister verklaart dat de Mestbank hierin een rol kan spelen. Zij zal het gebruik van dierlijke mest kunnen bevorderen door de keuze hiervan aantrekkelijker te maken. Het prijselement zal hier mee bepalend zijn om de dierlijke mest toch te aanvaarden.

Terloops wijst de Gemeenschapsminister er op dat initiatieven van burgemeesters om transport of opbrenging van dierlijke mest te ontmoedigen niet ter zake zijn.

Het zijn de landbouwers en tuinbouwers, gebruikers, die bepalen wat zij zullen opnemen binnen de grenzen van het decreet.

6. Bevorderen van mineraal-arme diervoeders

Het bevorderen van mineraal-arme diervoeders is volop in ontwikkeling.

Via wetenschappelijk onderzoek zal worden gepoogd een zo aangepast mogelijke voeding op punt te stellen om aldus de mestoverschotten te beperken en de heffingen zo laag mogelijk te houden.

7. Milieuconvenanten

De Gemeenschapsminister verklaart dat met het oog op het bevorderen van mineraal-arme diervoeders milieuconvenanten zullen worden afgesloten.

8. Blokkeringsminderheid in de Stuurgroep

De opmerking van een lid dat er een blokkeringsminderheid zou zijn ten voordele van de landbouwsector is niet gegrond, aldus de Gemeenschapsminister.

In de memorie van toelichting staat te lezen dat de SERV zal worden verzocht om bij de SERV-vertegenwoordigers te

vermijden directe vertegenwoordigers van de landbouworganisaties aan te duiden. Dit is zeker de bedoeling. De SERV zal voldoende wijs zijn om zich aan deze vingerwijzing te houden.

De Stuurgroep bevat dus 16 leden waarvan 4 voorgedragen door de landbouworganisaties. Dit is zeker geen blokkeringsminderheid.

9. Het vergunningenbeleid dient te worden gericht op het bevorderen van de grondgebonden bedrijven, heeft een lid betoogd.

De Gemeenschapsminister bevestigt dit. Dit decreet, dat veeleer gericht is tegen niet-grondgebonden bedrijven, zal indirect ook stimulansen geven naar meer grondgebondenheid. Dit onder meer door de heffing op mestoverschotten en mogelijke volumebeperkingen op te leggen. Bij besluit van de Executieve zullen sectoriële milieuvergunningsvoorwaarden worden uitgevaardigd die dit eveneens in de hand kunnen werken, onder meer door een afstandsregeling voor het mesttransport en door bijzondere voorwaarden voor mestopslag.

10. Werking van de Mestbank

De Gemeenschapsminister bevestigt dat een efficiënte controle op de in het decreet voorziene inventarisatie en aanwending van meststoffen inderdaad enige administratie vergt.

De Mestbank speelt hierin een sleutelrol, zodat deze zo spoedig mogelijk operationeel zal moeten worden gemaakt. In de beginfase zal de Mestbank er vooral voor moeten zorgen dat bedrijfsmatige mestoverschotten bij mestbehoevende landbouwbedrijven kunnen worden afgezet.

11. Waarom geen heffing op kunstmest en diervoeders ?

De Gemeenschapsminister verklaart dat dit wel zijn bedoeling was. Hij volgt hier echter het advies van de Raad van State die dergelijke produktheffing strijdig acht met de wetgeving.

12. Waterzuiveringsheffing 90-91

De Gemeenschapsminister verklaart dat er voor de landbouwsector onderscheid dient te worden gemaakt tussen de heffingen die betrekking hebben op de mest enerzijds en deze die betrekking hebben op de waterverontreiniging veroorzaakt door de exploitatie van de inrichting anderzijds. De in 1990 geldende regeling voor de landbouwsector is eenmalig. Voor 1991 wordt, wat waterverontreiniging betreft, de geproduceerde dierlijke mest niet in aanmerking genomen maar wordt uitsluitend de eigenlijke exploitatie van het bedrijf geïnviseerd.

13. Heffing tot 200 frank per dier ?

De Gemeenschapsminister verwijst naar zijn inleidende uiteenzetting waar hij voor een bepaalde totaal niet-grondgebonden varkenshouderij een berekening maakt voor basis- en afzetheffing die in de beschouwde hypothese samen 75 frank per mestvarken bedraagt.

14. Mestdistributie en -verwerking

De Gemeenschapsminister verklaart dat als er voor de mestuitspreiding geen ruimte meer is, de enige oplossing de verwerking zal zijn of de export. Dit zal een tweede fase zijn in het gebeuren.

De Gemeenschapsminister heeft buiten Nederlandse experimenten geen weet van Europese initiatieven op het stuk van de mestverwerking.

15. Waarom geen aanvaardingsplicht ?

Deze is niet ingebouwd. Men moet nog een minimum aan „vrije-markt-economie” behouden. Via financiële voordelen kan men het aanvaarden van dierlijke mest bevorderen.

16. Omzettingcoëfficiënt van een kubieke meter drijfmest in kg P_2O_5

De Gemeenschapsminister verwijst ter zake naar artikel 10. In uitvoering van deze bepalingen zal de Vlaamse Executieve ter zake nadere regels kunnen vaststellen.

17. Definitie van een „bedrijf”

De Gemeenschapsminister verklaart dat het hier een pragmatische definitie betreft, die ook rekening houdt met de definitie vervat in de nationale wet op de industriële veeteelt-bedrijven. Deze definitie gaat verder dan wat traditioneel onder een „bedrijf” wordt verstaan vermits hier ook de koppeling van verschillende bedrijven (de integratoren) in aanmerking wordt genomen.

18. Regeling in Europees verband

De Gemeenschapsminister verklaart dat er bij zijn weten naar grondnormen en naar bodemnormen nog geen Europese richtlijnen zijn.

In Wallonië stelt zich voorlopig nog geen probleem, derhalve moeten wij voor de oplossing van onze problemen hierop zeker niet wachten.

In Nederland stelt zich het probleem op gelijkaardige wijze als in Vlaanderen en is ook een overheidsregeling uitgewerkt.

In Frankrijk is er geen regeling gezien de enorme ruimte waarover zij beschikken.

20. Geleidelijke verstrenging van de normen

De Gemeenschapsminister verklaart dat de geleidelijke invoering en verstrenging van de normen te verkiezen is.

Het belangrijkste is de sector van bij de aanvang niet te provoceren door de lat te hoog te leggen. Hierdoor loopt men immers het risico dat zij afhaken.

Daarom is het verkieselijk een gefaseerde verstrenging te voorzien waarmee de hele sector in beweging wordt gebracht en ook wordt overtuigd van het belang dat ook hij heeft bij het mestdecreet. De Stuurgroep zal nadien bepalen hoe snel de normen kunnen worden verstrengd. De einddatum en het beginsel van evenwichtsnorm is in elk geval vastgelegd.

21. De nutriëntenafbouw

Een lid verwees naar de Derde Noordzeeconferentie.

De Gemeenschapsminister verklaart dat de nutriëntenafbouw met 50 % wordt beoogd via drie soorten maatregelen :

— de brongerichte aanpak (heffingen- en vergunningenbeleid om de verontreiniging te voorkomen en te beperken) ;

— het tegengaan van de diffuse vervuilingsbronnen (het mestdecreet is hiervan een toepassing) ;

— het remediëren via investeringen in infrastructuur (waterzuiveringsinstallaties).

22. Hoe de bio-industrie oriënteren op recycling en export ?

De Gemeenschapsminister haalt in dit verband de volumebeperkingen aan alsook de artikelen 33 en 34 die beperkingen kunnen opleggen inzake de produktie van dierlijke mest. Deze beperkingen zullen noodgedwongen tot oplossingen zoals recycling en verwerking leiden.

23. Opslagruimten

Artikel 41 voorziet dat de bepalingen van artikel 17, § 1, 2° twaalf maanden later in werking treden dan de andere bepalingen van het decreet. Dit betekent dat wanneer het decreet begin 1991 in voege treedt dit artikel 17, § 1, 2° pas begin 1992 uitvoering krijgt zodat de eerste algemene verbodsperiode tot mestuitspreiding op het land slechts ingaat op 2 november 1992. Er is derhalve een feitelijke overgangsregeling tot 1 november 1992, gedurende dewelke opslagruimten kunnen worden uitgebouwd.

24. Importmest, eigen mest — zelfde heffing ?

De Gemeenschapsminister verzocht de Executieve de Raad van State te volgen in zijn negatieve beoordeling inzake de bevoegdheid tot invoering van heffingen op ingevoerde drijfmest. Om deze reden werden in het aan de Raad voorgelegde ontwerp geen heffingen meer voorzien op de ingevoerde dierlijke mest.

25. Administratieve druk ?

De Gemeenschapsminister beaamt nogmaals dat het mestdecreet een zekere administratieve rompslomp met zich meebrengt voor de leden van de sector.

Dit heeft ook zijn voordelen. Immers de sector is gebaat bij precieze statistieken. De recente varkenskoortsepidemie heeft bewezen welke de risico's zijn indien geen exacte gegevens voorhanden zijn.

Verder meent de Gemeenschapsminister dat de administratieve druk vooral het eerste jaar groot zal zijn. Zodra het stelsel opgezet is moet het enkel van jaar tot jaar bijgehouden worden.

Op vraag van een lid of de gegevens van de Mestbank kunnen gebruikt worden door het sanitair fonds verwijst de Gemeenschapsminister naar de laatste paragraaf van artikel 3 die de verplichte geheimhouding voor de personeelsleden van de Mestbank en anderen voorschrijft.

26. Evolutie mestproduktie en teeltwijzen

De Gemeenschapsminister erkent dat ter zake een sterke evolutie aan de gang is. Het is een van de opdrachten van de Stuurgroep om dit te begeleiden en te volgen.

27. Zijn nog heffingen verschuldigd als men zelf aan mestverwerking doet ?

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat elk mestoverschot aanleiding geeft tot de basisheffing. Deze is, ook al ver-

werkt men de mest, zeker verschuldigd. Door het zelf verwerken kan men ontsnappen aan de afzetting die zwaarder is.

De Gemeenschapsminister erkent dat deze gelukkige ontwikkeling die erin bestaat zelf de mest op of door het bedrijf te verwerken en te recyclen dient gestimuleerd.

Ook hier zal het de taak van de Stuurgroep zijn na een zekere observatieperiode ter zake bij te sturen.

IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Alvorens de artikelsgewijze bespreking te beginnen, buigt de Commissie zich over het taaladvies dat werd uitgebracht door de Taalraadsman van de Raad. Het voorstel om het opschrift van het ontwerp te vervangen door „Mestdecreet” wordt niet overgenomen.

Tevens stelde de Taalraadsman voor om de terminologie „opbrenging op het land” (artikel 2, punt 15) te vervangen door „aanvoeren van mest op het land”. Ook dit wordt niet overgenomen omdat „opbrenging” de geijkte formulering is, zoals zij ook kan worden teruggevonden in het ontwerp van Europese richtlijnen.

Voor het overige worden de taalcorrecties opgenomen in de door de Commissie aangenomen tekst.

Er werden bij het ontwerp een groot aantal amendementen ingediend. De tekst van deze amendementen is terug te vinden in de nummers 2 en 3 van stuk 423 (1990-1991). Op drie uitzonderingen na werden de amendementen van de heer J. Cuyvers gepubliceerd in nr. 2. Alle andere amendementen verschenen in nr. 3.

Hoofdstuk 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 2

Dit artikel geeft de omschrijving van de in het decreet gebruikte begrippen.

De heer Cuyvers stelt bij amendement voor om de begrippen alfabetisch te rangschikken. Hiertegen wordt geargumenteerd dat de begrippen nu in logische volgorde staan en dat dit te verkiezen is voor het goede begrip van de tekst. Het amendement wordt dan ook verworpen met 8 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Bij punt 2 dient de heer Cuyvers een amendement in dat het woord „bosbouwgewassen” vervangt door „boomkweekgewassen”. Hij stelt dat het moet duidelijk zijn dat de bossen niet als mestdumpplaats mogen worden gebruikt. De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat met cultuurgrond de agrarische gebieden en niet de bosbouwgebieden wordt bedoeld.

Een lid merkt op dat het in dit geval eigenlijk om boomkwekerijgewassen gaat. De Commissie is het er over eens dat dit duidelijk moet tot uiting komen in de formulering van punt 2. De heer Cuyvers trekt zijn amendement in en samen met de heren Beerden, Jos Bosmans, Van Looy, Timmermans, Capoen en mevrouw Lefebvre dient hij een nieuw amendement in dat in de omschrijving van het begrip cultuurgrond ook boomkwekerijen opneemt. Dit amendement wordt eenparig aangenomen.

De uiteindelijke omschrijving van punt 2 wordt dan :

„2° cultuurgrond : grond in vaste ligging die wordt gebruikt of bestemd is als voedingsbodem voor de land- en tuinbouwgewassen en voor de boomkwekerijen ;”

Het amendement van de heer Cuyvers bij punt 3 strekt ertoe om de verwijzing naar artikel 5 te schrappen voor wat in dit decreet als vee wordt beschouwd. In de tabel van artikel 5 wordt immers geen melding gemaakt van schapen, paarden, geiten, konijnen en pelsdieren, die ook bijdragen in de produktie van dierlijke mest. Dit amendement wordt ingetrokken nadat een aantal Commissieleden hebben aangekondigd artikel 5 te zullen amenderen.

De heren Beerden, Timmermans en Van Looy dienen een amendement in bij punt 4 dat een andere omschrijving geeft van het begrip „bedrijf”. De wijzigingen die worden voorgesteld houden rekening met de mogelijkheid dat verschillende inrichtingen deel kunnen zijn van één bedrijf, bijvoorbeeld wanneer die inrichtingen worden uitgebaat voor rekening van een derde. In zulke gevallen moeten die inrichtingen samen dan ook als één bedrijf worden beschouwd. Ter stemming gelegd wordt dit amendement aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Een amendement van de heer Cuyvers bij punt 7 stelt een bredere omschrijving van het begrip „meststof” voor, waarbij elke nutriëthoudende stof als meststof wordt beschouwd. Dit amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen bij 1 onthouding.

De heren Beerden, Timmermans en Van Looy amenderen punt 10 waarin „mestoverschot per bedrijf” wordt omschreven. Ook de invoer van mest van buiten het Vlaamse Gewest zorgt voor een mestoverschot. Daarom moet in het decreet ook het „mestoverschot door invoer” worden opgenomen. Hun amendement strekt ertoe ook dit begrip te omschrijven. Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Een amendement van de heer Cuyvers bij punt 11 dat een andere omschrijving geeft van het begrip nutriëntenbalans wordt verworpen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

De amendementen van dezelfde indiener om drie nieuwe punten toe te voegen die de begrippen „ecologisch waardevolle gebieden”, „beschermingsgebieden voor grondwater” en „bemestingsnorm” omschrijven, worden met dezelfde stemverhouding verworpen.

Artikel 2 wordt tenslotte aangenomen met 9 stemmen voor en 1 tegen.

Hoofdstuk II

Inventarisatie

Artikel 3

Dit artikel handelt over de diverse aangiften die de producent bij de Mestbank moet doen teneinde de inventarisatie van de mestproduktie mogelijk te maken.

Een amendement van de heer Cuyvers strekt er toe in paragraaf 1, punt 1,b ook de verhuurde percelen toe te voegen bij de gronden waarvan de kadastrale gegevens en de grootte moeten worden opgegeven. De indiener gaat er van uit dat er percelen kunnen zijn die als zodanig niet meer bewerkt worden maar wel worden doorverhuurd aan andere bedrijven die ze als dumpingsplaatsen gebruiken.

Bij de behandeling van dit amendement ontspint er zich een discussie over de praktijk van de seizoenpacht. Seizoenpacht wordt volgens de pachtwet niet als pacht beschouwd. Een pachter kan een perceel in seizoenpacht geven. In zulk geval kan er van worden uitgegaan dat het de seizoenpachter is die baat heeft bij de bemesting van de grond. De vraag is nu wie hier uiteindelijk verantwoordelijk is en wie de aangifte moet doen.

De Gemeenschapsminister stelt dat het logisch is dat degene die de meststoffen gebruikt ook de aangifte zou moeten doen. De eigenlijke pachter is echter de uiteindelijke verantwoordelijke voor de grond en voor de naleving van de decretale bepalingen. De seizoenpachter moet dus in akkoord met de pachter handelen.

Het amendement van de heer Cuyvers wordt verworpen met 9 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Een amendement van de heren Beerden en Van Looy bij paragraaf 1, punt 1 maakt ook de aangifte verplicht van de naam en het adres van de derde personen voor wiens rekening een bedrijf wordt uitgebaat. Dit is een logisch gevolg van de aanneming van het amendement bij artikel 2, punt 4. Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Gezien de tekstcorrectie van de Taalraadsman bij paragraaf 1, punt 2, c waarbij op de derde regel het woord „waarmee” reeds was vervangen door de woorden „met wie”, wordt het amendement van de heer Cuyvers dat dezelfde strekking heeft, door de indiener ingetrokken. Met verwijzing naar artikel 2, punt 12, waarin een omschrijving wordt gegeven van het begrip „verhandelen” wordt het tweede amendement van de heer Cuyvers bij dit punt waarbij „verhandeld” wordt vervangen door „geleverd”, eveneens ingetrokken.

Een amendement van de heren Beerden, Timmermans en Van Looy bij paragraaf 2 stelt voor deze paragraaf weg te laten, omdat de gegevens vermeld in paragraaf 1 als voldoende moeten worden beschouwd voor de Mestbank met betrekking tot wat zij moet afzetten. Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding. Het gevolg van de aanneming van dit amendement is dat de paragrafen 3 tot 8 van dit artikel worden hernummerd.

Amendementen van de heer Cuyvers die nieuwe paragrafen 2bis en 2ter willen invoegen waarin wordt bepaald dat ook de leveranciers van kunstmest en diervoeders aangifte bij de Mestbank moeten doen, worden telkens eenparig verworpen.

De heren Beerden, Timmermans en Van Looy dienen bij paragraaf 3 (nieuwe paragraaf 2) een amendement in dat er toe strekt dat discriminatie tussen invoerders van mest afkomstig van buiten het Vlaamse Gewest en Vlaamse landbouwers wordt vermeden, doordat de invoerders dezelfde gegevens moeten aangeven als de landbouwers uit het Vlaamse Gewest.

Er wordt in de discussie over dit amendement op gewezen dat dit geen inbreuk is op het principe van het vrije verkeer van goederen binnen de Europese Gemeenschap. In artikel 2, punt 10 werd immers reeds „mestoverschot door invoer” gedetermineerd. De Mestbank moet ook bij dit ingevoerde mestoverschot haar rol kunnen spelen. Dit amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Amendementen van de heer Cuyvers welke er toe strekken de bepaling in paragraaf 4 strenger te maken respectievelijk paragraaf 8 weg te laten, worden telkens verworpen met 10 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Het gewijzigde artikel 3 wordt tenslotte aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Artikel 4

Bij dit artikel dat handelt over registers die de gebruikers moeten bijhouden met betrekking tot de veestapel en het gebruik van meststoffen, dient de heer Cuyvers twee amendementen in die er toe strekken dat ook leveranciers van kunstmest en diervoeders registers dienen bij te houden. Deze amendementen worden verworpen met 9 stemmen tegen bij 2 onthoudingen.

Het artikel wordt vervolgens ongewijzigd aangenomen met 9 stemmen tegen 1.

Artikel 5

Dit artikel geeft een tabel voor de berekening van dierlijke mest per bedrijf. Hierbij worden twee amendementen ingediend. Een amendement van de heer Cuyvers (zie stuk 423, 1900-1991, nr. 3) strekt er toe om ook paarden, schapen, konijnen en pelsdieren in de tabel op te nemen. De difosforpentoxyde- en stikstofwaarden die worden opgegeven zijn afkomstig van berekeningen door OVAM.

De heren Beerden, Timmermans, Capoen en Van Looy dienen bij amendement een volledig nieuwe tabel in. De indieners argumenteren dat de in het ontwerp voorgestelde tabel gebaseerd is op gegevens uit de landbouwtelling. Er kan van uitgegaan worden dat die gegevens niet geheel betrouwbaar zijn.

De door hen voorgestelde nieuwe tabel is een vereenvoudiging en bovendien wordt er voor de berekening van de difosforpentoxyde- en stikstofwaarden een gulden middenweg bewandeld.

De Commissie kan met deze nieuwe tabel instemmen. Wel wordt er opgemerkt dat ook industrieel gekweekte konijnen een mestprobleem zouden veroorzaken. Nadat hij zijn amendement heeft ingetrokken, omdat de nieuwe tabel aan zijn bekommernis tegemoet komt, dient de heer Cuyvers een subamendement in dat ook konijnen in de tabel opneemt. Dit subamendement wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding. Het aldus gewijzigde amendement van de heren Beerden, Timmermans, Capoen en Van Looy wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1.

Artikel 6

Dit artikel geeft bepalingen voor de berekening van het mestoverschot per bedrijf.

Een amendement van de heer Cuyvers strekt er toe om ook andere meststoffen dan kunstmest in de berekening van het mestoverschot te betrekken. Het wordt verworpen met 9 stemmen tegen bij 2 onthoudingen.

Een tweede amendement van dezelfde indiener om de berekening tijdens de overgangsperiode te baseren op het aantal dieren dat in het bedrijf werd gehouden op 31 december 1990 in de plaats van op 1 januari 1991, wordt verworpen met 10 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 10 stemmen voor en 1 tegen.

Hoofdstuk III

Regels betreffende een doelmatige afvoer van mestoverschotten

Artikel 7

Dit artikel bevat bepalingen met betrekking tot het vervoer van dierlijke mest.

Een amendement van de heren Beerden, Timmermans en Van Looy voegt een nieuw tweede en derde lid toe aan paragraaf 1, waarin wordt gesteld dat de Vlaamse Executieve de voorwaarden en de erkenningscriteria voor de vervoerders van dierlijke mest dient vast te stellen. Ook wordt bepaald dat de Mestbank de erkenning van vervoerders kan intrekken. Dit amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Een tweede amendement van dezelfde indieners bij het eerste lid van paragraaf 2 stelt dat het vervoerdocument het transport van de mest dient te vergezellen. Ook dit amendement wordt met 10 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Ook het derde amendement van deze indieners, dat het woord „samenstelling” weglaat in punt 1 van paragraaf 2 wordt met 10 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Twee amendementen van de heer Cuyvers bij paragraaf 2 die bijkomende modaliteiten voor het vervoerdocument willen invoeren worden verworpen met 9 stemmen tegen bij 1 onthouding respectievelijk met 10 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Een derde amendement van de heer Cuyvers bij paragraaf 2 dat bepaalt dat het vervoerdocument vijf jaar dient te worden bewaard, wordt eveneens verworpen met 10 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Tenslotte is er nog een amendement van de heren Beerden, Timmermans en Van Looy, dat een nieuwe paragraaf 3 toevoegt waarin wordt bepaald dat het vervoer van de mest vooraf aan de Mestbank moet worden gemeld. Dit amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 7 wordt zoals het werd geamendeerd, aangenomen met 9 stemmen tegen 1.

Artikel 8

Bij dit artikel, dat uitzonderingsbepalingen vastlegt voor wat in artikel 7 wordt bepaald, merkt een lid op dat hetgeen wordt gesteld in paragraaf 2, punt 1, 6de gedachtenstreepje, namelijk dat de hoeveelheden dierlijke mest die per kalenderjaar worden verhandeld, dient te worden uitgedrukt in kg difosforpentoxyde en kg stikstof, erg moeilijk is voor de

betrokken producent en gebruiker. Dit betekent dat er een juiste analyse van de mest moet worden uitgevoerd.

De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat dit moet worden samengelezen met artikel 10, waarin wordt gesteld dat de Vlaamse Executieve nadere regels kan vaststellen voor het bepalen van de mineraleninhoud van de verschillende soorten dierlijke mest. Ook artikel 11 met de bepalingen van de opdracht van de Mestbank moet hiermee samen worden gelezen.

Een ander lid merkt hierbij op dat het voor de goede werking van de Mestbank nodig is dat de verstrekte gegevens zo nauwkeurig mogelijk zouden zijn.

Een amendement van de heren Beerden, Timmermans en Van Looy strekt er toe de mogelijkheid om met overeenkomsten tussen landbouwers te werken, te beperken tot een echte burenregeling en dit om opbod onder landbouwers te vermijden. Daartoe wordt een andere formulering van de eerste zin van paragraaf 2 voorgesteld. Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Een amendement van de heer Cuyvers, dat het tweede gedachtenstreepje van punt 1 van paragraaf 2 verder aanvult met een bepaling over de hoeveelheid dierlijke mest die de gebruiker mag aannemen van de producent, volgens zijn teeltplan, wordt verworpen met 8 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Vervolgens wordt artikel 8 zoals gewijzigd, aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Artikel 9

‘Dit artikel handelt over hetgeen er verder met mestoverschotten dient te gebeuren.

Een amendement van de heren Beerden, Timmermans en Van Looy strekt er toe de volledige tekst van het artikel te vervangen door bepalingen waarin aan de Mestbank een duidelijker omschreven taak wordt toebedeeld alsmede hoe die taak kan worden uitgevoerd. Ook wordt er gesteld dat de Mestbank voor het vervoer van mestoverschotten een vergoeding kan eisen, vastgesteld door de Vlaamse Executieve.

De heren Beerden en Van Looy dienen verder een subamendement in dat een nieuwe paragraaf 3 toevoegt waarin wordt bepaald dat in gemeenten of arrondissementen met mestoverschotten de afzet van het mestoverschot van bepaalde producenten beperkt kan worden in een zone rondom hun bedrijven en de gemeenten waarin deze bedrijven gelegen zijn. Ook is het de bedoeling dat de burenregeling niet wordt verstoord door het invoeren van mest uit gebieden met een mestoverschot. Verder wordt nog bepaald dat de Vlaamse Executieve de gemeenten of arrondissementen met mestoverschotten vaststelt.

De Gemeenschapsminister verzet zich tegen dit subamendement omdat dit tot gevolg kan hebben dat het vervoer van mestoverschotten van het ene gebied naar het andere wordt bemoeilijkt of onmogelijk gemaakt, waardoor er door de Mestbank geen goede regeling voor de afzet van mestoverschotten kan worden uitgewerkt.

Het subamendement wordt ter stemming verworpen met 1 stem voor en 7 tegen bij 1 onthouding. Het niet gewijzigde oorspronkelijke amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Een amendement van de heer Cuyvers bij paragraaf 1 van dit artikel wordt door de aanneming van het vorige amendement zonder voorwerp en dus door de indiener ingetrokken.

Het gewijzigde artikel wordt vervolgens aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Artikel 10

Dit artikel wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Hoofdstuk IV

Opdracht van de Mestbank

De heren De Groot, Vandermeulen en Jozef Bosmans stellen bij amendement voor dit hoofdstuk met de artikelen 11 tot en met 13 weg te laten. Volgens de indieners moet de opdracht van de Mestbank worden uitgevoerd door meerdere private ondernemingen.

Dit amendement wordt verworpen met 1 stem voor en 8 tegen.

Artikel 11

Bij dit artikel, dat de taken van de Mestbank omschrijft, worden drie amendementen ingediend door de heer Cuyvers.

Het eerste amendement legt de Mestbank de verplichting op een jaarverslag op te maken dat onder meer aan de leden van de Commissie voor Leefmilieu moet worden ter beschikking gesteld.

De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat het in de geest van dit decreet past, dat regelmatige evaluaties worden gemaakt. Zo zal door de bevoegde Gemeenschapsminister jaarlijks een evaluatieverslag aan de Mestbank worden gevraagd, dat de leden van de Commissie kunnen krijgen, net zoals de jaarverslagen van andere instellingen uit de leefmilieusector worden ter beschikking gesteld.

Dit amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen bij 1 onthouding.

De twee andere amendementen die advies aan de Vlaamse Executieve over een aantal knelpunten in de mestproblematiek bij de taken van de Mestbank toevoegt, worden eveneens verworpen met dezelfde stemverhouding.

Het artikel wordt vervolgens aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Artikel 12

Dit artikel wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Artikel 13

Bij dit artikel wordt een amendement ingediend door de heer Cuyvers dat een minimum-grens van 1 procent van de opbrengst van de heffingen vastlegt voor de besteding aan wetenschappelijk onderzoek. Dit amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Een amendement van de heren Beerden, Timmermans en Van Looy voert een derde punt in met betrekking tot toelagen die de Vlaamse Executieve kan verlenen voor het bevorderen van de recyclage van dierlijke mest en van ecologisch verantwoorde teelt- en produktiemethoden. Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Dit artikel wordt aldus gewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Hoofdstuk V

Opbrenging van mest op grond

Artikel 14

Dit artikel geeft de maximum hoeveelheid meststof uitgedrukt in stikstof en difosforpentoxyde die op cultuurgrond per jaar mag worden aangebracht.

Een amendement van de heer Cuyvers wil hierbij strengere en meer precies omschreven normen opleggen. Dit amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Een amendement van de heren Vandebosch, Timmermans en Capoen, dat voor cultuurgrond waarop snijmaïs wordt geteeld de hoeveelheid toegelaten difosforpentoxyde terugbrengt van 250 kg tot 200 kg per jaar, wordt door de indieners verantwoord met de opmerking dat de oorspronkelijke hogere norm voor snijmaïs ervoor zal zorgen dat de omzetting van grasland tot maïsakker erdoor zal worden bevorderd. Dit is vanuit milieuhygiënisch oogpunt erg nadelig. Dit amendement wordt aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het artikel wordt vervolgens aangenomen met 7 stemmen voor, 1 tegen bij 1 onthouding.

Artikel 15

Bij dit artikel, dat aan de Vlaamse Executieve de mogelijkheid geeft beperkingen of verbod op te leggen voor de opbrenging van meststoffen op bepaalde cultuurgronden, dient de heer Cuyvers een amendement in dat de bepalingen van dit artikel nog strenger maakt. Dit amendement wordt verworpen met 7 stemmen tegen bij 1 onthouding.

Het artikel wordt vervolgens ongewijzigd aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 16

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 17

Dit artikel met verbodsbepalingen geeft aanleiding tot een uitgebreide discussie over het verbod voor het opbrengen van dierlijke mest op zaterdagen, zon- en feestdagen. Er wordt geopperd dat het opbrengen van dierlijke mest op deze dagen niet zou mogen toegelaten zijn, ook niet in de periode tussen 16 februari en 14 mei. Anderzijds wordt er dan weer gesteld dat de bemestingsperiode voor de landbouwers sterk wordt ingekrompen. Het opleggen van een verbod om op die dagen mest op te brengen, beperkt die periode nog meer.

Een lid merkt op dat de bedrijven op dit ogenblik weinig opslagcapaciteit hebben. Hij voorziet dat ook de Mestbank met een gebrek aan opslagcapaciteit zal worden geconfronteerd in de periode van drie maanden dat er geen mest mag worden opgebracht. Hoe dan ook moet volgens hem de tijd dat er wel mest kan worden opgebracht optimaal worden benut.

Hetzelfde lid merkt ook op dat landbouwers in periodes van uitzonderlijke warmte mest opbrengen in de vroege ochtenduren. Ook dit is in de zomerperiode niet meer mogelijk volgens de hier voorgestelde bepalingen.

Hierop antwoordt de Gemeenschapsminister dat paragraaf 3 van het artikel duidelijk bepaalt dat de Vlaamse Executieve onder andere bij uitzonderlijke weersomstandigheden afwijkingen kan toestaan.

De heer Verberckmoes dient een amendement in dat er toe strekt in paragraaf 1 bij punt 1 de zaterdag als verbodsdag weg te laten en punt 2 met de verbodsperiode van 2 november tot 15 februari weg te laten. Volgens de indiener moet er een evenwicht worden gevonden tussen de belangen van de landbouwbedrijven en de ecologische belangen. Hij denkt dit met zijn amendement te kunnen bewerkstelligen. Ter stemming gelegd wordt dit amendement eenparig verworpen.

De heren Vandebosch, Timmermans en Capoen dienen een amendement in dat punt 1 in die mate aanpast dat er een algemeen verbod komt voor het opbrengen van mest gedurende het gehele jaar op zon- en feestdagen. Het verbod om mest op te brengen op zaterdagen in de periode tussen 15 mei tot en met 1 november komt hierbij te vervallen. Punt 1 van paragraaf 1 wordt dan als volgt geformuleerd :

„1° op alle zon- en feestdagen en gedurende de periode van 15 mei tot en met 1 november op werkdagen vóór 8 uur en na 19 uur ;”

Dit amendement wordt eenparig aangenomen.

Een amendement van de heer Cuyvers om punt 2 van paragraaf 3 weg te laten wordt eenparig verworpen.

Het geamendeerde artikel wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 18

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Executieve in bepaalde gevallen nog bijkomende regels met betrekking tot de opbrenging van dierlijke mest op cultuurgronden kan vaststellen.

Een amendement van de heer Cuyvers wil deze gevallen nader omschrijven, met de bedoeling ecologisch kwetsbare gebieden beter te beschermen. Dit amendement wordt eenparig verworpen.

Het artikel wordt vervolgens ongewijzigd eenparig aangenomen.

Hoofdstuk VI

Cultuurgronden behorend tot gewestgrensoverschrijdende bedrijven

Artikelen 19 en 20

Deze artikelen worden zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Hoofdstuk VII

Heffingen

Bij dit hoofdstuk dienen de heren De Groot, Vandermeulen en Jozef Bosmans een amendement in dat er toe strekt het volledige hoofdstuk met de artikelen 21 tot en met 30 weg te laten. De indieners argumenteren dat deze heffingen moeten worden beschouwd als belastingen. In de plaats van deze belastingen dienen mestbanken een prijs aan te rekenen die in overeenstemming is met de kosten van verwijdering of verhandeling.

Dit amendement wordt eenparig verworpen.

Artikel 21

In dit artikel wordt bepaald dat er twee soorten heffingen zijn : de basisheffing en de afzetheffing.

Er worden hierbij een aantal amendementen ingediend door de heer Cuyvers. Twee amendementen hebben betrekking op het invoeren van een getrapte en progressieve heffing. De Gemeenschapsminister stelt dat hiervoor argumenten aan te halen zijn, maar dat het advies van de SERV hier tegen in gaat en dat het verkiesbaar is dit advies te volgen.

Een ander amendement stelt voor het woord „basisheffing” te vervangen door de term „overschotheffing”. Ook dient de heer Cuyvers een amendement in om in paragraaf 1 het woord „producent” te vervangen door het woord „uitbater”. Bij paragraaf 3 stelt hij voor de heffing voor difosforpentoxyde op te trekken. Bij de paragrafen 3 en 4 wil dezelfde indiener een zin toevoegen die een overgangsmaatregel inhoudt, in samenhang met zijn amendementen over de progressiviteit van de heffing.

Verder wordt voorgesteld dat paragraaf 5 wordt geschrapt omdat dit volgens de indiener ingaat tegen het principe „de vervuiler betaalt”. Tegelijkertijd wordt een nieuwe paragraaf 5 ingelast waarin opnieuw de progressiviteit van de heffingen wordt voorgesteld.

Tenslotte stelt de heer Cuyvers voor om een nieuwe paragraaf 6 in te voegen waarin de mogelijkheid wordt geschapen om heffingen te voorzien lastens kunstmest- en veevoederleveranciers.

De tien amendementen van de heer Cuyvers bij dit artikel worden alle eenparig verworpen.

De heer Van Looy dient een amendement in waarbij de tekst van het artikel vanaf paragraaf 2 wordt vervangen door zes nieuwe paragrafen. De bedoeling van de indiener is te komen tot een getrapte heffing. Hierdoor worden volgens hem de kleine producenten die hun mest lokaal kunnen afzetten, beschermd tegen de grote, vooral grondloze veebedrijven. Daarvoor moet er een voldoende groot verschil zijn tussen de basisheffing en de afzetheffing. Ook worden de ingevoerde mestoverschotten onderworpen aan een afzetheffing.

De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat er binnen de Executieve een formele overeenkomst bestaat aangaande het niveau van de heffingen. Mocht dit amendement worden aangenomen, dan zou hij zich verplicht zien deze nieuwe heffingen aan de Executieve voor te leggen.

Naast dit formele argument is er volgens de Gemeenschapsminister ook een inhoudelijk argument. De SERV

heeft namelijk gepleit tegen een getrapte heffing. In eerste instantie moet het SERV-advies worden gevolgd. Eventueel kan na evaluatie na verloop van tijd worden teruggegrepen naar het principe van getrapte heffingen. Bijvoorbeeld kunnen deze dan in een volgend programmadecreet worden ingelast, vermits de heffingen toch jaarlijks dienen te worden vastgesteld.

De indiener trekt na deze verklaring van de Gemeenschapsminister zijn amendement in.

Tenslotte wordt een amendement ingediend door de heer Timmermans, dat gedeeltelijk aan de bekommernis van de vorige indiener tegemoet komt, doordat het een nieuwe paragraaf 6 aan het artikel toevoegt waarin een basisheffing wordt voorzien lastens de invoerders van mestoverschot door invoer.

Een lid merkt op dat dit amendement geen rekening houdt met de mogelijkheid dat mest kan ingedikt worden. Beter ware het de heffing te bepalen op basis van de nutriënteninhoud, zoals dat gebeurt voor de heffing op mest geproduceerd in het Vlaamse Gewest.

Hierop wordt geantwoord dat dit amendement een pragmatisch voorstel is, dat normaal zou moeten voldoen aan de Europese reglementeringen. Het is op dit ogenblik waarschijnlijk het meest haalbare.

Ter stemming gelegd wordt het amendement eenparig aangenomen.

Tenslotte wordt het aldus gewijzigde artikel eveneens eenparig aangenomen.

Artikel 22

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 23

Dit artikel handelt over de ambtelijke aanslag die lastens de heffingsplichtige kan worden geheven wanneer hij zijn aangifte niet of te laat heeft ingediend.

De heer Cuyvers dient een amendement in waarbij het woord „vermoedelijk” wordt weggelaten op de laatste regel van paragraaf 1. Dit amendement wordt eenparig verworpen.

Het artikel wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Artikel 24

In dit artikel wordt de beroepsprocedure die de heffingsplichtige kan instellen, beschreven.

Een amendement van de heer Cuyvers wil de in paragraaf 2 vermelde adviescommissie vervangen door de „Stuurgroep Vlaamse mestproblematiek”.

De Gemeenschapsminister verklaart hierop formeel dat het niet om de in hoofdstuk VIII vermelde stuurgroep gaat maar om een geschillencommissie, net zoals er zulk een commissie bestaat bij OVAM voor de heffingen op vaste afvalstoffen.

Het amendement wordt eenparig verworpen.

Dit artikel wordt ter stemming gelegd en eenparig aangenomen.

Artikel 25

Bij dit artikel merkt een lid op dat de voorgestelde boetes wel erg hoog liggen. Hij vraagt of deze bedragen moeten worden vermenigvuldigd met 80. De Gemeenschapsminister ontkent dit. Het zijn dezelfde boetes als deze welke voorkomen in de geldende afvalstoffenwetgeving.

Verwijzend naar het advies van de Raad van State, vraagt hetzelfde lid zich af of het Vlaamse Gewest zulke administratieve boetes kan opleggen. De Gemeenschapsminister stelt dat er het precedent van het afvalstoffendecreet is.

Dit artikel wordt na deze discussie aangenomen met 7 stemmen voor en 1 tegen.

Artikelen 26 tot 30

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen eenparig aangenomen.

Hoofdstuk VIII

Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek

Bij dit hoofdstuk dienen de heren De Groot, Vandermeulen en Jozef Bosmans een amendement in dat het volledige hoofdstuk met de artikelen 31 en 32 weglaat. De indieners zijn van oordeel dat dit nieuwe adviesorgaan niet absoluut noodzakelijk is en dat de vermelde opdrachten van de Stuurgroep door de administratie of door bestaande adviesorganen kunnen worden uitgevoerd.

Dit amendement wordt eenparig verworpen.

Artikel 31

Dit artikel omschrijft de opdracht van de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek.

De heer Cuyvers dient een amendement in bij paragraaf 1 dat voorstelt de Stuurgroep reeds in werking te laten treden op 1 januari 1991.

De Gemeenschapsminister is het er met de indiener van het amendement over eens dat de Stuurgroep zo vlug mogelijk dient te worden opgericht. De Commissie treedt hem daar in bij. Om praktische redenen is het evenwel niet mogelijk om de Stuurgroep reeds op 1 januari 1991 van start te laten gaan.

Na deze verklaringen trekt de indiener zijn amendement in.

Een amendement van de heer Cuyvers bij punt 1 van paragraaf 2, dat reeds een mestactieplan voorziet per 1 september 1991, wordt eenparig verworpen.

Een ander amendement van hetzelfde lid dat voorstelt punt 2 van paragraaf 2 weg te laten, wordt ingetrokken omdat het zonder voorwerp is.

Een amendement van de heren Beerden en Van Looy bij hetzelfde punt wil de term „eindnorm” nader omschrijven. De Gemeenschapsminister stelt echter dat de bewuste tegen 1 januari 2001 te bereiken eindnorm, moet worden afgeleid uit de evaluaties die de Stuurgroep moet maken. Het is daarom weinig zinvol in het decreet te omschrijven wat die eindnorm zal zijn. Hierop trekken de indieners hun amendement in.

Tenslotte wordt er nog een amendement door de heer Cuyvers ingediend, dat paragraaf 3 aanvult met de bepaling dat bij wijzigingen van dit decreet het advies van de Stuurgroep moet voorgelegd worden aan de Vlaamse Raad. De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat dit van zelf spreekt en dat dit advies bij eventuele ontwerpen van decreet tot wijziging van dit decreet zal worden gevoegd. Hierop wordt ook dit amendement ingetrokken.

Tenslotte wordt het artikel ongewijzigd eenparig aangenomen.

Artikel 32

Dit artikel geeft de bepalingen over de samenstelling van de Stuurgroep.

Er wordt hier gediscussieerd over de vertegenwoordiging van de landbouworganisaties in deze Stuurgroep. Een amendement van de heer Verberckmoes wil die vertegenwoordiging optrekken, zonder dat de landbouworganisaties een absolute meerderheid verwerven. Dit amendement wordt eenparig verworpen.

Een amendement van de heer Cuyvers stelt dat de vertegenwoordiging van de SERV in de Stuurgroep niet mag bestaan uit vertegenwoordigers van de landbouworganisaties of van de veevoeder- of kunstmestindustrie. De Gemeenschapsminister verwijst hierop naar de memorie van toelichting, waarin wordt gesteld dat aan de SERV zal worden gevraagd geen leden van landbouworganisaties af te vaardigen. Dit zal de evenwichtige samenstelling van de Stuurgroep ten goede komen. Het door de heer Cuyvers ingediende amendement wordt eenparig verworpen.

Een tweede amendement van de heer Cuyvers, dat de afvaardiging van de leefmilieubewegingen voorlopig wil samenstellen op basis van de vertegenwoordiging in de VLA-RALE, wordt eveneens eenparig verworpen.

Het artikel wordt tenslotte eenparig aangenomen.

Hoofdstuk IX

Regels betreffende de produktie van dierlijke mest

Artikel 33

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Executieve aan de bedrijven beperkingen kan opleggen met betrekking tot de hoeveelheid dierlijke mest die maximaal per bedrijf en per kalenderjaar mag worden geproduceerd.

Een amendement van de heren Beerden en Van Looy voegt een nieuwe paragraaf 1 in, waarin wordt bepaald dat beperkingen kunnen worden opgelegd aan nieuwe vestigingen en aan bedrijven die uitbreiden. De indieners stellen dat het artikel zoals het in het ontwerp wordt geformuleerd, de bestaande bedrijven viseert. Het komt er volgens hen op aan nieuwe vestigingen en uitbreidingen van bestaande bedrijven zo te benaderen dat zij het probleem van het mestoverschot niet vergroten.

Een lid kan zich niet akkoord verklaren met dit amendement omdat het volgens hem de oorspronkelijke draagwijdte van het artikel afzwakt. Beperkingen moeten volgens hem evenzeer bestaande als nieuwe bedrijven kunnen gelden.

Het ingediende amendement houdt ook in dat er wordt ingespeeld op nieuwe technologische evoluties. Een aantal leden kan zich bij dit idee aansluiten en is van oordeel dat er een bepaling in deze zin in dit artikel dient te worden ingebouwd.

Het amendement van de heren Beerden en Van Looy wordt ingetrokken.

Om tegemoet te komen aan de bekommernis van de Commissie om het inspelen op technologische evoluties in het decreet in te schrijven, met name wat de verwerking van mest betreft, wordt door de heren Van Looy, Beerden en Capoen en mevrouw Lefeber een amendement ingediend dat er toe strekt dat de Vlaamse Executieve de verplichte afvoer van dierlijke mest naar een verwerkingseenheid kan opleggen. Dit amendement wordt eenparig aangenomen.

Drie amendementen van de heer Cuyvers die de bepalingen strenger maken, onder andere door een mogelijk verbod op nieuwe vestigingen, zolang er een mestoverschot is, worden eenparig verworpen.

Tenslotte wordt het geamendeerde artikel eenparig aangenomen.

Artikel 34

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Hoofdstuk X

Toezicht

Artikel 35

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 36

Dit artikel handelt over de opdracht van de bevoegde burgemeester en de in artikel 35 genoemde ambtenaren.

Een lid vraagt of de bepaling in paragraaf 2 inhoudt dat de bevoegde burgemeester proces-verbaal kan opstellen. De Gemeenschapsminister merkt hierbij op dat deze bepaling gaat over de ambtenaren en dat de burgemeester geen ambtenaar is. De normale wetgeving wordt in dit artikel gevolgd. De burgemeester is natuurlijk wel hoofd van de politie. Het is duidelijk dat de bevoegdheid van de burgemeester, zoals omschreven in de Gemeentewet hier niet wordt beperkt.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Hoofdstuk XI

Strafbepalingen

Artikel 37

Een lid vraagt of de bepalingen in dit artikel conform zijn met de rest van de milieuwetgeving.

De Gemeenschapsminister zegt dat het één van de opdrachten van de Commissie Bocken is om de strafbepalingen in de milieuwetgeving te uniformiseren.

Omdat in artikel 3 de oorspronkelijke paragraaf 2 bij amendement werd weggelaten, dient punt 1 van paragraaf 2 als volgt te worden geformuleerd :

„I°degene die met overtreding van artikel 3 niet de voorgeschreven aangiften binnen de gestelde termijn indient ;”

Dit artikel wordt aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 38

Een lid vraagt bij dit artikel wie er met de werkgever wordt bedoeld.

De Gemeenschapsminister geeft als voorbeeld bij dit decreet de eigenaar van een vervoersbedrijf waarbij een aantal chauffeurs in dienst zijn. Verder wordt erop gewezen dat de bepaling van dit artikel overeenstemt met de normale wetgeving, die stelt dat de werkgever burgerlijk aansprakelijk is.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Hoofdstuk XI

Wijzigings- en slotbepalingen

Artikel 39

Dit artikel breidt de bevoegdheid van de Vlaamse Landmaatschappij uit met de taken verbonden aan de Mestbank.

Een amendement van de heren De Groot, Vandermeulen en Bosmans, dat dit artikel wil weglaten, omdat volgens hen niet één overheidsinstelling maar meerdere private ondernemingen de taken van de Mestbank moeten uitoefenen, wordt eenparig verworpen.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 40 en 41

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen beide eenparig aangenomen.

V. EINDSTEMMING

Bij de eindstemming wordt het ontwerp van decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, zoals het in de Commissie werd geamendeerd, eenparig aangenomen met 8 stemmen voor.

De Verslaggever,

A. VAN NEVEL

De Voorzitter,

JOZEF BOSMANS

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Artikel 2

Dit decreet heeft tot doel de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging als gevolg van de produktie en het gebruik van meststoffen.

Voor de toepassing van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten wordt verstaan onder :

1° grond : dat deel van de bodem dat wordt gebruikt of is bestemd als voedingsbodem voor planten ;

2° cultuurgrond : grond in vaste ligging die wordt gebruikt of bestemd is als voedingsbodem voor de land- en tuinbouwgewassen en voor de boomkwekerijen ;

3° vee : alle voor gebruiks- of winstdoeleinden gehouden dieren die voorkomen op de lijst in artikel 5 van dit decreet ;

4° bedrijf : een inrichting bestemd voor landbouw of tuinbouwproduktie, omvattende één of meer gebouwen of installaties of gedeelten ervan, samen met de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgronden ; worden voor de toepassing van dit decreet als één bedrijf beschouwd :

a) meerdere van deze inrichtingen die door hun inplanting al dan niet op verschillende percelen, één technische exploitatie-eenheid uitmaken ;

b) meerdere van deze inrichtingen die door of voor rekening van

— een zelfde natuurlijke of rechtspersoon worden uitgebaat ;

— een natuurlijke persoon en een rechtspersoon of rechtspersonen waarvan deze natuurlijke persoon een vennoot of bestuurder is, worden uitgebaat ;

— verschillende rechtspersonen worden uitgebaat die in rechte of in feite bindingen hebben op het vlak van personen en/of kapitaal en/of beleid ;

5° tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgronden : de oppervlakte cultuurgrond die tot het bedrijf in eigendom behoort, ofwel daartoe behoort ingevolge vruchtgebruik, erfpacht, opstal of een pachtovereenkomst ;

6° diervoeders : produkten van plantaardige of dierlijke oorsprong in natuurlijke staat, vers of verduurzaamd en de afgeleide produkten van hun industriële verwerking, alsmede organische of anorganische stoffen met of zonder toevoegingsmiddelen en de mengsels ervan, bestemd voor orale dierlijke voeding ;

7° meststof : elke één of meer mineralen bevattende stof die op de grond wordt opgebracht ter bevordering van de gewasgroei. Daartoe wordt ook dierlijke mest gerekend. Slib

afkomstig van waterzuiveringsstations valt hier evenwel niet onder ;

8° dierlijke mest : door vee uitgescheiden natuurlijke afvalstoffen of een mengsel van strooisel en door vee uitgescheiden natuurlijke afvalstoffen, ongeacht of het vee wordt geweid of op intensieve-veehouderijbedrijven wordt gehouden ;

9° kunstmest : stoffen die het resultaat zijn van industriële bereidingen en die als bemesting kunnen worden gebruikt ;

10° a) mestoverschot per bedrijf : de hoeveelheid mest berekend overeenkomstig de bepalingen van artikel 6 van dit decreet ;

b) mestoverschot door invoer : de dierlijke mest die wordt ingevoerd van buiten het Vlaamse Gewest en die niet wordt opgebracht op een cultuurgrond behorend tot het buiten het Vlaamse Gewest gelegen bedrijf waarvan de mest afkomstig is ;

11° nutriëntenbalans : een balans van de in een bepaald kalenderjaar in een bedrijf ingekomen hoeveelheden mineralen en de in datzelfde jaar door dat bedrijf verwijderde mineralen. Die balans bestaat in een opgave van

a) enerzijds : de in dat bedrijf tijdens een kalenderjaar via diervoeders, meststoffen en eventuele andere wegen ingekomen mineralen, inzonderheid van difosforpentoxyde en stikstof,

b) anderzijds : de op de tot dit bedrijf behorende oppervlakte cultuurgronden opgebrachte mineralen en de buiten het bedrijf verwijderde mineralen.

De opgave wordt gestaafd door :

1. de aard en de hoeveelheden verbruikte diervoeders ;
2. de gebruikte kunstmest ;
3. het aantal en de aard van de gehouden dieren ;
4. de hoeveelheid dierlijke mest die op de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgronden mag worden opgebracht conform de bemestingsnormen vermeld in artikel 14 ;

12° verhandelen : het afleveren van meststoffen aan vervoerders of gebruikers, alsmede het met het oog daarop aanbieden of vervoeren ervan ;

13° verzamelpunt : een opslagplaats van dierlijke mest geëxploiteerd door of in opdracht van de Mestbank ;

14° verwerkingseenheid : een inrichting die conform de ter zake vigerende reglementering vergunning heeft voor de verwerking van dierlijke mest ; onder verwerking dient hierbij te worden verstaan de behandeling van dierlijke mest hetzij met het oog op de vernietiging ervan, hetzij met het oog op de recyclage ervan ;

15° opbrenging op het land : het toevoegen van stoffen aan de grond door verspreiding op het bodemoppervlak, injectie in de bodem, onderwerken, vermenging met de oppervlaktelagen ;

16° producent : elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een bedrijf waar vee gehouden wordt exploiteert ;

17° gebruiker : elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een bedrijf waar meststoffen op de tot het bedrijf behorende cultuurgrond worden opgebracht, exploiteert ;

18° vervoerder : elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die dierlijke mest vervoert :

- ofwel van producent naar gebruiker ;
- ofwel van producent naar verzamelpunt ;
- ofwel van producent naar verwerkingseenheid ;
- ofwel van verzamelpunt naar gebruiker ;

19° Mestbank : de Vlaamse Landmaatschappij opgericht bij decreet van 21 december 1988.

Hoofdstuk II

Inventarisatie

Artikel 3

§ 1. De producent dient elk jaar aan de Mestbank aangifte te doen van :

1° gegevens met betrekking tot 1 januari van het jaar van aangifte :

a) het aantal stuks vee dat op 1 januari van dat jaar in het bedrijf kon worden gehouden met opgave van de aantallen der verschillende soorten opgesplitst naar de in artikel 5 vermelde diersoorten ;

b) de kadastrale gegevens en grootte van de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgrond met vermelding van :

b. 1° de gronden in eigendom ;

b.2° de gronden in pacht, erfpacht, opstal of vruchtgebruik ;

c) de kadastrale gegevens en de oppervlakte van de woning, de bedrijfsgebouwen en de daarbij behorende voorzieningen ;

d) de op 1 januari van dat jaar in het bedrijf beschikbare capaciteit voor de opslag van dierlijke mest evenals de op die datum gestockeerde hoeveelheid dierlijke mest ;

e) de naam en het adres van de natuurlijke persoon of personen of de rechtspersoon of rechtspersonen voor wiens rekening het bedrijf wordt uitgebaat ;

2° gegevens met betrekking tot het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar van aangifte :

a) een inventaris van de veebezetting in het bedrijf gedurende dat jaar met opgave van de aantallen per diersoort. Die inventaris omvat ten minste de opgave van de aantallen der verschillende soorten opgesplitst naar de in artikel 5 vermelde diersoorten die op de eerste dag van elk kwartaal van het voorbije jaar in het bedrijf werden behouden ;

b) het teeltplan voor het voorbije kalenderjaar, met tevens opgave van de aard en de hoeveelheden meststoffen, opgesplitst naar dierlijke mest, kunstmest en/of andere meststoffen die hierbij op het land werden opgebracht ;

c) naam en adres van de persoon of personen van wie in het voorbije kalenderjaar dierlijke mest werd aangenomen alsmede met wie het voorbije kalenderjaar dierlijke mest werd verhandeld, telkens met opgave van de hoeveelheden en de soort van dierlijke mest die in dat kalenderjaar werd aangenomen of verhandeld ;

3° gegevens met betrekking tot het jaar van aangifte :

a) het ontwerp van teelt- en bemestingsplan voor dat jaar ;

b) de wijze waarop hij de in dat jaar in zijn bedrijf geproduceerde dierlijke mest alsmede de in zijn bedrijf gestockeerde dierlijke mest overblijvend van het voorbije jaar zal afzetten :

b. 1° opbrenging op tot het eigen bedrijf behorende cultuurgrond ;

b.2° opbrenging zonder tussenkomst van de Mestbank op niet tot het eigen bedrijf behorende cultuurgrond gelegen in het Vlaamse Gewest ;

b.3° uitgevoerd uit het Vlaamse Gewest ;

b.4° aangeboden aan de Mestbank ;

b.5° gestockeerd in eigen bedrijf voor afzet in het komende jaar.

Voor elk van de vijf voormelde afzetwijzen dient te worden aangegeven :

- de aard van de dierlijke mest ;
- de begrote hoeveelheid dierlijke mest,

uitgedrukt in ton.

Voor de sub b.2° en sub b.3° vermelde afzetwijzen dient daarenboven de naam en het adres van de personen te worden vermeld met wie gepland wordt dierlijke mest te verhandelen, telkens met opgave van de vermoedelijke hoeveelheden.

Daarenboven dienen voor de sub b.4° vermelde afzetwijze te worden aangegeven de tijdstippen van het jaar waarop de dierlijke mest aan de Mestbank zal worden aangeboden, met telkens opgave van de vermoedelijke hoeveelheden ;

4° voor zover hij toepassing maakt van de bepalingen van artikel 6, § 2 van dit decreet, het werkelijke in het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar van aangifte door zijn bedrijf geproduceerde mestoverschot, gesteund op een bewezen nutriëntenbalans.

§ 2. Elke invoerder dient elk jaar aan de Mestbank aangifte te doen van :

1° volgende gegevens met betrekking tot het jaar van aangifte :

a) de aard en de hoeveelheid in te voeren dierlijke mest op cultuurgronden behorende tot een buiten het Vlaamse Gewest gelegen bedrijf, de oppervlakte van deze gronden en de identiteit van dit bedrijf ;

b) de aard en de hoeveelheid in te voeren mestoverschot waarvoor hij een door de Mestbank erkende geschreven verbintenis van afname van een gebruiker heeft zoals bepaald in artikel 8, § 2, 1° en 2° ;

2° gegevens met betrekking tot het voorbije kalenderjaar :

a) de ingevoerde dierlijke mest op cultuurgronden behorend tot een buiten het Vlaamse Gewest gelegen bedrijf met vermelding van het bedrijf waarvan de dierlijke mest afkomstig is ;

b) de ingevoerde mestoverschotten met vermelding van het bedrijf waarvan de dierlijke mest afkomstig is

en de identiteit van de persoon aan wie de dierlijke mest geleverd werd.

Onverminderd het bepaalde in § 3 dient elke gebruiker, die dierlijke mest afkomstig van buiten het Vlaamse Gewest op de tot zijn bedrijf behorende cultuurgronden opbrengt, elke jaar aan de Mestbank aangifte te doen van deze in het voorbije kalenderjaar opgebrachte hoeveelheden met vermelding van de identiteit van de persoon door wie deze dierlijke mest werd verhandeld.

§ 3. De Vlaamse Executieve kan elke gebruiker verplichten elk jaar aan de Mestbank aangifte te doen van de gegevens bedoeld in de punten 1°, b), c), en d) ; 2°, b) en c) en 3°, a) en b) van § 1 alsmede van alle andere gegevens die nodig worden geacht inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen. In het eerste jaar dat dergelijke aangifte verplicht wordt gesteld, dienen evenwel niet de gegevens bedoeld in § 1, 2°, b) en c) te worden aangegeven.

§ 4. De Vlaamse Executieve stelt het type van de aangifteformulieren vast waarmee de in §§ 1, 2 en 3 bedoelde aangiften dienen te worden gedaan evenals de termijn waarbinnen en de wijze waarop die aangiften dienen te worden ingediend.

§ 5. Behoudens wanneer hij toepassing maakt van de bepalingen van artikel 6, § 3 van dit decreet, dient de producent, in afwijking van de bepalingen van § 1, 2°, in het eerste jaar van aangifte na de inwerkingtreding van dit decreet geen gegevens aan te geven die betrekking hebben op het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar van aangifte.

§ 6. De Vlaamse Executieve kan gegevens bepalen die aanvullend aan die vermeld in §§ 1, 2 en 3 dienen te worden aangegeven. Zij kan tevens nadere regels vaststellen met betrekking tot de wijze van opstelling van de in § 1, 4° bedoelde nutriëntenbalans, het bepalen van de werkelijke mineraleninhoud van meststoffen en diervoeders en de stukken die zij nodig acht ter staving van voormelde nutriëntenbalans.

§ 7. De personeelsleden van de Mestbank, van de door haar erkende vervoerders van dierlijke mest, van de derden waarop de Mestbank voor de uitoefening van haar taken een beroep doet, alsmede al degenen die in welke hoedanigheid ook kennis krijgen van de overeenkomstig dit artikel aangegeven gegevens en inlichtingen, zijn gehouden tot geheimhouding ervan.

Artikel 4

§ 1. Elke gebruiker is ertoe gehouden een register bij te houden met betrekking tot het gebruik van meststoffen en de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgrond.

§ 2. Elke producent is ertoe gehouden een register bij te houden met betrekking tot de veestapel en de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgrond.

§ 3. De Vlaamse Executieve kan nadere regels met betrekking tot de in §§ 1 en 2 bedoelde registers vaststellen.

§ 4. Het in §§ 1 en 2 bedoelde register moet te allen tijde ter inzage worden gehouden van de met het toezicht op de naleving van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten gelaste ambtenaren.

Artikel 5

Voor de berekening van de produktie van dierlijke mest per bedrijf afhankelijk van het aantal dieren, dient uitgegaan van de volgende produktiehoeveelheden per dier en per jaar :

Diersoort	Difosforpentoxyde (P ₂ O ₅) in kg	Stikstof (N) in kg
I. Runderen		
A. jonger dan 1 jaar	10,33	33,48
B. van 1 jaar tot jonger dan 2 jaar	17,22	55,80
C. melkkoeien	34,49	87,15
D. mestkalveren	5,20	10,90
E. andere runderen	29,60	79,73
II. Varkens		
A. biggen (minder dan 10 weken)	1,60	3,20
B. ~~beren en zeugen~~ ^{neugen} (inclusief biggen)	9,87	16,75
C. zeugen (inclusief biggen)	14,99	26,92
D. andere	5,00	9,91
III. Pluimvee		
A. leghennen	0,51	0,56
B. slachtkuikens	0,19	0,23
C. opfokpoeljen	0,19	0,22
D. andere	0,19	0,24
IV. Andere		
A. paarden	34,49	87,15
B. schapen jonger dan 1 jaar	1,72	4,36
C. schapen ouder dan 1 jaar	4,14	10,46
D. geiten	4,14	10,46
E. nertsen en konijnen	0,73	0,21

Artikel 6

§ 1. Het mestoverschot van een bedrijf voor een bepaald kalenderjaar wordt als volgt berekend :

$$MO, = MP, + KM, - MG,$$

$$MO, = MP, + KM, - MG,$$

waarin betekent :

MO, = mestoverschot uitgedrukt in kg difosforpentoxyde ;

MO, = mestoverschot uitgedrukt in kg stikstof ;

MP, = de produktie van dierlijke mest, zijnde het produkt van de gemiddelde veebezettingen in het bedrijf gedurende het voorbije kalenderjaar met de overeenkomstige produktie per dier vermeld in artikel 5 uitgedrukt in kg difosforpentoxyde. Onder gemiddelde veebezettingen dient hierbij te worden verstaan de gemiddelden van de aantallen van elk van de bedoelde diersoorten die op de eerste dag van de vier kwartalen van het voorbije kalenderjaar in het bedrijf werden gehouden. Bij wijze van overgangsmaatregel gelden voor het jaar 1990 de aantallen van elk van de bedoelde diersoorten die op 1 januari 1991 in het bedrijf werden gehouden ;

MP, = de produktie van dierlijke mest, zijnde het produkt van de gemiddelde veebezettingen in het bedrijf gedurende het voorbije kalenderjaar met de produktie per dier vermeld in artikel 5 uitgedrukt in kg stikstof. Onder gemiddelde vee-

bezettingen dient hierbij te worden verstaan de gemiddelden van de aantallen van elk van de bedoelde diersoorten die op de eerste dag van de vier kwartalen van het voorbije kalenderjaar in het bedrijf werden gehouden. Bij wijze van overgangsmaatregel gelden voor het jaar 1990 de aantallen van elk van de bedoelde diersoorten die op 1 januari 1991 in het bedrijf werden gehouden ;

KM, = de hoeveelheid kunstmest uitgedrukt in kg difosforpentoxyde die op de tot het bedrijf behorende cultuurgrond werd opgebracht gedurende het voorbije jaar. Voor het jaar 1990 wordt die hoeveelheid geacht nul te zijn ;

KM, = de hoeveelheid kunstmest uitgedrukt in kg stikstof die op de tot het bedrijf behorende cultuurgrond werd opgebracht gedurende het voorbije jaar. Voor het jaar 1990 wordt die hoeveelheid geacht nul te zijn ;

MG,, = de hoeveelheid meststof uitgedrukt in kg difosforpentoxyde die op basis van het teeltplan voor het voorbije kalenderjaar op de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgronden mag worden opgebracht conform de bemestingsnormen vermeld in artikel 14. Voor het jaar 1990 wordt er nochtans van uitgegaan dat op al die cultuurgronden een hoeveelheid meststof van 200 kg difosforpentoxyde per ha mag worden opgebracht ongeacht de erop geteelde gewassen ;

MG,, = de hoeveelheid meststof uitgedrukt in kg stikstof die op basis van het teeltplan voor het voorbije kalenderjaar op de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgronden mag worden opgebracht conform de bemestingsnormen vermeld in artikel 14. Voor het jaar 1990 wordt er nochtans van uitgegaan dat op al die cultuurgronden een hoeveelheid meststof van 400 kg stikstof per ha mag worden opgebracht, ongeacht de erop geteelde gewassen.

§ 2. In afwijking van de in § 1 vastgestelde berekeningsmethode mag de producent aangifte doen van het werkelijke in het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar van aangifte door zijn bedrijf geproduceerde mestoverschot gesteund op de in artikel 3, § 1, 4° bedoelde nutriëntenbalans. Voor het jaar 1990 wordt ervan uitgegaan dat op al de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgronden een hoeveelheid dierlijke mest van 200 kg difosforpentoxyde per ha mag worden opgebracht, ongeacht de erop geteelde gewassen.

Op straffe van verval van dit recht dient de producent in dat geval de gegevens bedoeld in artikel 3, § 1, 4° binnen de gestelde termijn aan te geven.

Hoofdstuk III

Regels betreffende een doelmatige afvoer van mestoverschotten

Artikel 7

§ 1. Behoudens in de uitzonderingsgevallen vermeld in artikel 8 mag het vervoer van dierlijke mest afkomstig van de in artikel 5 opgesomde diersoorten, geproduceerd op een bedrijf of ingevoerd van buiten het Vlaamse Gewest, enkel gebeuren door daartoe door de Mestbank erkende vervoerders.

De Vlaamse Executieve bepaalt de criteria en de voorwaarden voor de erkenning. Meer bepaald kan zij als voorwaarde van erkenning stellen dat de vervoerder rechtstreeks

in verbinding staat met de Mestbank door middel van instrumenten van informatica en telefonie.

De Mestbank kan de erkenning intrekken van vervoerders die de bepalingen van dit decreet overtreden of verzuimen na te leven.

§ 2. Behoudens in de uitzonderingsgevallen vermeld in artikel 8 moet voor elk vervoer van dierlijke mest naar of voor derden een vervoerdocument, waarvan de vorm en het gebruik door de Vlaamse Executieve wordt bepaald, worden opgemaakt. Het vervoerdocument dient het transport te vergezellen.

Het vervoerdocument vermeldt ten minste :

1° de soort en de hoeveelheid van de dierlijke mest ;

2° de naam, het adres en de handtekening van de producent of van de exploitant van het verzamelpunt vanwaar de mest afkomstig is, evenals van de gebruiker, van de exploitant van het verzamelpunt of van de verwerkingseenheid waarnaar de dierlijke mest wordt vervoerd ;

3° de naam en het adres van de vervoerder ;

4° de datum van het vervoer.

Elke erkende vervoerder is ertoe gehouden het in het eerste lid bedoelde vervoerdocument op te maken en een dubbel ervan binnen de veertig kalenderdagen na de datum van vervoer over te zenden aan de Mestbank.

§ 3. Het vervoer door een erkende vervoerder moet vooraf aan de Mestbank worden gemeld. De Vlaamse Executieve bepaalt de wijze waarop deze melding moet gebeuren.

Artikel 8

§ 1. De bepalingen van artikel 7 zijn niet van toepassing op het vervoer van de in een bepaald bedrijf geproduceerde dierlijke mest naar de cultuurgronden behorend tot datzelfde bedrijf, voor zover dit vervoer geschiedt met vervoermiddelen eigendom van de betrokken producent.

§ 2. De bepalingen van artikel 7 zijn evenmin van toepassing op het vervoer van de in een bepaald bedrijf geproduceerde dierlijke mest naar cultuurgronden van gebruikers gelegen in de gemeente waar het bedrijf van de producent gelegen is of in aangrenzende gemeenten mits aan de volgende voorwaarden is voldaan :

1° het verhandelen van de dierlijke mest moet vooraf het voorwerp zijn van een schriftelijke overeenkomst tussen de betrokken producent en gebruiker waarin tenminste zijn vastgelegd :

— de naam en het adres van de producent en van de exploitatiezetel van zijn bedrijf ;

— de naam en het adres van de gebruiker met een inventaris van de cultuurgronden waarnaar de dierlijke mest dient te worden vervoerd ;

— de verbintenis van de producent om de in de schriftelijke overeenkomst bedongen hoeveelheden dierlijke mest per kalenderjaar werkelijk aan de gebruiker af te leveren ;

— de verbintenis van de gebruiker om de verhandelde dierlijke mest uitsluitend aan te wenden voor de bemesting van zijn cultuurgronden ;

— de wijze waarop het vervoer van de dierlijke mest geschiedt ;

— de hoeveelheden dierlijke mest, uitgedrukt in kg difosforpentoxyde en in kg stikstof die per kalenderjaar worden verhandeld ;

— de perioden van het kalenderjaar gedurende welke het verhandelen van de dierlijke mest geschiedt ;

2° de sub 1° bedoelde schriftelijke overeenkomst moet voor het vervoer door de Mestbank zijn goedgekeurd. Zolang die goedkeuring niet is verleend kan geen toepassing worden gemaakt van de bepalingen van deze § 2. Indien de Mestbank binnen de door de Vlaamse Executieve te bepalen termijn na de voorlegging van voormelde overeenkomst geen antwoord aan de producent heeft verstrekt, wordt de sub 1° bedoelde overeenkomst evenwel geacht goedgekeurd te zijn ;

3° tijdens elk vervoer van de dierlijke mest moet de bestuurder van het vervoermiddel een voor eensluidend verklaard afschrift van de in punt 1° bedoelde door de Mestbank goedgekeurde schriftelijke overeenkomst bij zich hebben dat op eenvoudig verzoek van de met het toezicht belaste ambtenaren onmiddellijk dient te worden voorgelegd.

Artikel 9

§ 1. Elke producent is ertoe gehouden de in zijn bedrijf geproduceerde dierlijke mest af te zetten conform de bepalingen van dit decreet.

Mestoverschotten die niet kunnen worden vervoerd volgens de regeling bepaald in artikel 8, § 2 moeten worden verhandeld mits voorafgaande goedkeuring door de Mestbank. De Mestbank kan met de door de producent voorgestelde erkende vervoerder en gebruiker ofwel akkoord gaan ofwel de erkende vervoerder die het mestoverschot moet vervoeren en de gebruiker naar wie dat mestoverschot moet worden vervoerd, aanduiden.

Voor de ingevoerde mestoverschotten moet de Mestbank haar goedkeuring betuigen met de voorgestelde gebruiker of kan zij een andere gebruiker aanduiden.

Voor wat de berekende bedrijfsmatige mestoverschotten voor een bepaald jaar betreft, moet de producent kunnen bewijzen dat deze gedurende dat jaar hetzij op ecologisch verantwoorde wijze werden afgevoerd van het bedrijf, hetzij erin werden opgeslagen.

§ 2. In gemeenten of arrondissementen met mestoverschotten kan van bepaalde producenten de afzet van hun mestoverschot worden beperkt in een zone rondom deze bedrijven. Hen kan de verplichting worden opgelegd de mestoverschotten over een bepaalde afstand te vervoeren of te laten vervoeren mits voorafgaande goedkeuring door de Mestbank.

Die beperkingen zijn afhankelijk van het mestoverschot in het gebied en de omvang van het mestoverschot van die bedrijven.

De Vlaamse Executieve bepaalt afhankelijk van de bemestingsnorm de gemeenten of arrondissementen met mestoverschotten, welke categorie van bedrijven hieraan onderworpen worden, de omvang van de zone en de afstanden waarover het mestoverschot moet worden vervoerd. Zij kan nadere regels stellen omtrent deze beperkingen.

Artikel 10

De Vlaamse Executieve kan nadere regels vaststellen met betrekking tot het bepalen van de mineraleninhoud van de verschillende soorten van dierlijke mest, de analyse van verhandelde meststoffen en bedrijfsmatige dierlijke overschotmest alsmede met betrekking tot de uitvoering van de in artikel 11 aan de Mestbank opgedragen taken.

Hoofdstuk IV

Opdracht van de Mestbank

Artikel 11

§ 1. In het kader van dit decreet wordt de Mestbank belast met de volgende taken :

1° het registreren van de aangegeven gegevens ter bepaling van de mestoverschotten en de heffingen en het registreren van de hoeveelheden vervoerde dierlijke mest ;

2° de uitbouw en het beheer van een databank met betrekking tot de mestproblematiek

3° het bemiddelen in de verhandeling of het afnemen, het vervoeren en het verwerken van dierlijke mest. De Mestbank is er in elk geval toe gehouden de door een producent aangeboden overschotten van dierlijke mest in ontvangst te nemen tegen de voorwaarden vast te stellen door de Vlaamse Executieve ;

4° het stimuleren van de vraag naar een ecologisch verantwoord gebruik van dierlijke mest. De Mestbank kan hiertoe toelagen verlenen inzonderheid aan gebruikers, producenten en vervoerders, ook voor de ontwikkeling van toekomstige infrastructuur voor mestopslag ;

5° het geven van voorlichting over produktie, vervoer, opslag, opbrenging op de grond en verwerking van dierlijke mest ;

6° het participeren aan en het nemen van initiatieven tot uitbouw en exploitatie van centrale mestverwerkingseenheden ;

7° het verrichten, laten verrichten en stimuleren van toegepast wetenschappelijk onderzoek met het oog op een ecologisch, technologisch en economisch verantwoorde vermindering van het mestoverschot en ook ter ondersteuning van het beleid inzake normering en controle ;

8° het innen en invorderen van de heffingen bedoeld in dit decreet ;

9° het erkennen van de vervoerders van dierlijke mest

10° het verstrekken van adviezen aan de Vlaamse Executieve over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de produktie, het gebruik, de verwerking en de opslag van dierlijke mest ;

11° het toezicht op en de controle van de naleving van de bepalingen van dit decreet

§ 2. Met betrekking tot de in § 1, 7° vermelde taak legt de Mestbank jaarlijks vóór 1 september een programma aan de Vlaamse Executieve ter goedkeuring voor.

§ 3. De Mestbank is gemachtigd met vervoerders overeenkomsten te sluiten voor het vervoer van mestoverschotten.

§ 4. De Mestbank is gemachtigd met gebruikers overeenkomsten te sluiten voor de afname van mestoverschotten tegen een door de Mestbank vast te stellen vergoeding afhankelijk van de kwaliteit van de dierlijke mest.

§ 5. Onverminderd de afzetheffing bedoeld in artikel 21, zal de Mestbank met betrekking tot de in § 1, 3° vermelde taak aan producenten aanvullend een vergoeding aanrekenen voor aangeboden mestoverschotten die niet aan de door de Vlaamse Executieve vastgestelde kwaliteitseisen voldoen.

§ 6. De Vlaamse Executieve stelt de regels vast voor de bepaling van de in de §§ 4 en 5 bedoelde vergoedingen. Zij kan tevens nadere regels vaststellen met betrekking tot in vorige paragrafen bedoelde taken en overeenkomsten.

Artikel 12

De Vlaamse Executieve bepaalt na advies van de Mestbank de regels volgens welke de Mestbank voor de uitoefening van haar taken beroep kan doen op derden.

Artikel 13

De kosten, inbegrepen de investeringskosten, verbonden aan de uitvoering van de in de artikelen 11 en 12 bedoelde taken worden gedekt door :

1° de opbrengst van de basis- en afzetheffingen bedoeld in artikel 21, met dien verstande dat jaarlijks ten hoogste vijf procent hiervan besteed wordt aan het in artikel 11, § 1, 7° bedoelde wetenschappelijk onderzoek ;

2° de vergoedingen ontvangen van producenten, vervoerders, gebruikers en andere derden ;

3° de toelagen die de Vlaamse Executieve onder de door haar te bepalen voorwaarden aan de Mestbank kan verlenen voor het bevorderen van de recyclage van de dierlijke mest en van ecologisch verantwoorde teelt- en/of produktiemethoden.

Hoofdstuk V

Opbrenging van mest op grond

Artikel 14

De hoeveelheid dierlijke en andere meststoffen samen die op cultuurgrond maximaal mag worden opgebracht is beperkt tot :

1° de hoeveelheid uitgedrukt in stikstof : 400 kg per ha en per jaar ;

2° de hoeveelheid uitgedrukt in difosforpentoxyde :

— 200 kg per ha en per jaar voor cultuurgrond waarop snijmaïs wordt geteeld ;

— 200 kg per ha en per jaar voor cultuurgrond waarop gras wordt geteeld ;

— 150 kg per ha en per jaar voor cultuurgrond waarop gewassen andere dan snijmaïs en gras worden geteeld.

Artikel 15

In afwijking van het bepaalde in artikel 14, kan de Vlaamse Executieve met het oog op de bescherming van het leefmilieu

bij gemotiveerd besluit aan gebruikers beperkingen of verbod opleggen voor de opbrenging van meststoffen op bepaalde cultuurgronden op basis van de in artikel 36, § 1, d) bedoelde ontledingsresultaten van genomen grondstalen.

Artikel 16

De opbrenging van dierlijke mest op andere grond dan cultuurgrond is verboden. Het is eveneens verboden dierlijke mest te lozen of te storten in openbare rioleringen, in oppervlaktewateren alsmede op openbare wegen, bermen en alle plaatsen andere dan cultuurgronden.

Artikel 17

§ 1. De opbrenging van dierlijke mest op cultuurgrond is verboden :

1° op alle zon- en feestdagen en gedurende de periode van 15 mei tot en met 1 november op werkdagen vóór 8 uur en na 19 uur. ;

2° gedurende de periode van 2 november tot en met 15 februari ;

3° wanneer bedoelde cultuurgrond overstroomd, bevroren of met sneeuw bedekt is.

§ 2. De op cultuurgrond opgebrachte dierlijke mest dient binnen 24 uur te worden ondergewerkt, behoudens wanneer het gaat om een bemesting van beteelde cultuurgrond.

§ 3. De Vlaamse Executieve kan bij met redenen omklede beslissing afwijkingen op de in § 1, 1° en 2° vermelde verbodsbepalingen toestaan :

1° in geval van uitzonderlijke weersomstandigheden, voor het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest of voor delen ervan ; die vergunning dient de periode en gebieden te vermelden waarvoor de verleende afwijking geldt ;

2° voor de opbrenging van meststoffen op cultuurgrond die gedurende de in § 1, 2° bedoelde periode is beteld ;

Artikel 18

De Vlaamse Executieve kan bijkomende nadere regels met betrekking tot de opbrenging van dierlijke mest op cultuurgrond vaststellen inzake :

1° de opbrenging van dierlijke mest op hellingen ;

2° de opbrenging van dierlijke mest op drassige grond ;

3° de minimumafstand tussen oppervlaktewateren en de cultuurgrond waarop dierlijke mest wordt opgebracht.

Hoofdstuk VI

Cultuurgronden behorend tot
gewestgrensoverschrijdende bedrijven

Artikel 19

De bepalingen van dit decreet zijn onverminderd van toepassing op elk bedrijf gevestigd in het Vlaamse Gewest waar-

van een gedeelte van de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgrond buiten het Vlaamse Gewest is gelegen. In dit geval dient in de in artikel 3 bedoelde aangifte evenwel tevens opgave te worden gedaan, louter met het oog op de berekening van het mestoverschot per bedrijf, van de buiten het Vlaamse Gewest gelegen cultuurgronden en van het teeltplan voor die gronden.

Artikel 20

§ 1. Elke producent met een bedrijf gevestigd buiten het Vlaamse Gewest waarvan een gedeelte van de tot het bedrijf behorende cultuurgrond binnen het Vlaamse Gewest is gelegen, dient de gegevens bedoeld in artikel 3, § 1, 1°, b) ; 2°, b) en 3°, a) aan te geven aan de Mestbank voor wat de in het Vlaamse Gewest gelegen cultuurgronden betreft. De Vlaamse Executieve stelt het type van aangifteformulier vast waarmee die aangifte dient te worden gedaan evenals de termijn waarbinnen en de wijze waarop deze aangifte dient te worden ingediend.

§ 2. De bepalingen van dit decreet met betrekking tot de regels betreffende een doelmatige afvoer van mestoverschotten evenals die met betrekking tot de opbrenging van dierlijke mest op het land zijn in dit geval onverminderd van toepassing voor wat de in het Vlaamse Gewest gelegen cultuurgronden betreft. Ook de bepalingen van dit decreet met betrekking tot de invoer van dierlijke mest van buiten het Vlaamse Gewest, inzonderheid van artikel 3, § 2, zijn in dit geval onverminderd van toepassing.

Hoofdstuk VII

Heffingen

Artikel 21

§ 1. Er is een basisheffing waarvan de opbrengst rechtstreeks en integraal wordt toegekend aan de Mestbank, lastens elke producent die op basis van de in artikel 6 vermelde berekeningsformule of, in voorkomend geval, op basis van de in artikel 6, § 3 bedoelde aangifte voor het bepaalde kalenderjaar een positief mestoverschot heeft hetzij voor de difosforpentoxyde- of voor de stikstofproductie, hetzij voor elk van deze beide.

§ 2. Aanvullend aan de in § 1 bedoelde basisheffing wordt voor een bepaald kalenderjaar een afzetheffing geheven, waarvan de opbrengst rechtstreeks en integraal wordt toegekend aan de Mestbank, lastens elke producent die in het voorbije kalenderjaar met tussenkomst van de Mestbank dierlijke mest heeft verhandeld.

§ 3. Het bedrag van de in § 1 bedoelde basisheffing is vastgesteld op basis van de in artikel 6 bedoelde mestoverschotten uitgedrukt in kg difosforpentoxyde en in kg stikstof, als de som van de produkten van het aantal kg mestoverschotten difosforpentoxyde en het aantal kg mestoverschotten stikstof telkens met 2 frank.

§ 4. Het bedrag van de in § 2 bedoelde afzetheffing is vastgesteld als de som van de produkten van de in de loop van het voorbije kalenderjaar met tussenkomst van de Mestbank verhandelde hoeveelheden dierlijke mest uitgedrukt in kg difosforpentoxyde en in kg stikstof met 8,5 frank respectievelijk 6 frank.

§ 5. Geen heffing is verschuldigd wanneer het bedrag voor een bepaald jaar van de in §§ 1 en 2 bedoelde heffingen tezamen minder dan 1.000 frank bedraagt.

§ 6. Er is een basisheffing, waarvan de opbrengst rechtstreeks en integraal wordt toegekend aan de Mestbank, lastens elke invoerder van mestoverschot door invoer. Het bedrag van deze basisheffing is vastgesteld op 20 frank per ton van de in het voorbije kalenderjaar in het Vlaamse Gewest ingebrachte mestoverschot door invoer.

Artikel 22

§ 1. De Vlaamse Executieve wijst de ambtenaren van de Mestbank aan die belast zijn met de inning en de invordering van de heffing en met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing, en bepaalt de nadere regels met betrekking tot hun bevoegdheden evenals met betrekking tot de inning en de invordering van de heffing.

§ 2. De heffingsplichtige is verplicht de verschuldigde heffing te betalen binnen een termijn van zestig kalenderdagen te rekenen vanaf de datum van verzending van het aanslagbiljet.

§ 3. De heffingsplichtige is verplicht alle bescheiden die nodig zijn om de voldoening van de heffing of de juistheid van de aangegeven bedragen na te gaan, voor te leggen op ieder verzoek van de ambtenaren belast met de controle op de naleving van de verplichting inzake de heffing.

§ 4. De heffingsplichtige is verplicht op ieder verzoek van de ambtenaren belast met de controle op de naleving van de verplichtingen inzake de heffing, mondeling of schriftelijk alle inlichtingen te verschaffen die hem worden gevraagd om de voldoening van de heffing of de juistheid van de aangegeven bedragen na te gaan.

§ 5. Een intrest van 1 procent per maand is van rechtswege verschuldigd wanneer de heffing niet is voldaan binnen de termijn bedoeld in § 2.

Artikel 23

§ 1. Wanneer een heffingsplichtige, om welke reden ook, de aangifte bedoeld in artikel 3 niet of te laat heeft ingediend of de verplichtingen bedoeld in artikel 22, §§ 3 en 4 niet is nagekomen, kan hem door de met de invordering belaste ambtenaar een ambtelijke aanslag tot beloop van de heffing die vermoedelijk is verschuldigd worden opgelegd.

§ 2. De heffing wordt in de gevallen bedoeld in § 1 vastgesteld op basis van de gevraagde stukken of, bij ontstentenis hiervan, op basis van gegevens die kunnen worden bewezen door geschrift, getuigen of vermoedens.

§ 3. De ambtelijke aanslag wordt opgelegd onverminderd de mogelijkheid van navordering binnen de termijn bedoeld in artikel 26.

Artikel 24

§ 1. Binnen een termijn van dertig dagen na de datum van verzending, per aangetekend schrijven, van een aanslag of een navordering, kan de heffingsplichtige per aangetekend schrijven beroep instellen bij de door de Vlaamse Executieve aangewezen Gemeenschapsminister die uitspraak doet bin-

nen zes maanden vanaf de datum van verzending van het beroepsschrift. Bij met redenen omkleed aangetekend schrijven, gericht aan de heffingsplichtige, kan de door de Vlaamse Executieve aangewezen Gemeenschapsminister die termijn eenmalig verlengen met een periode van zes maanden.

§ 2. Alvorens een beslissing te nemen legt de door de Vlaamse Executieve aangewezen Gemeenschapsminister de in § 1 bedoelde geschillen voor aan een adviescommissie.

§ 3. Bij gebreke aan een uitspraak van de door de Vlaamse Executieve aangewezen Gemeenschapsminister binnen de in § 1 gestelde termijn, wordt het beroep van de heffingsplichtige als ingewilligd beschouwd.

§ 4. De Vlaamse Executieve stelt nadere regels vast met betrekking tot de uitvoering van dit artikel.

Artikel 25

§ 1. Onverminderd de bepalingen van hoofdstuk XI wordt voor iedere overtreding van de verplichting om aan de heffing te voldoen, een administratieve geldboete opgelegd gelijk aan het dubbel van de ontdoken of niet tijdig betaalde heffingen, met dien verstande dat die boete ten minste 20.000 frank bedraagt.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van hoofdstuk XI, wordt voor iedere overtreding op de bepalingen van artikel 16 een administratieve geldboete opgelegd gelijk aan 100.000 frank.

Artikel 26

De vordering tot voldoening van de heffingen, van de intresten en van de administratieve geldboete verjaart door verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop zij is ontstaan.

De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden bepaald bij de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 27

§ 1. De ambtenaar daartoe aangewezen door de Vlaamse Executieve kan met de heffingsplichtige dadingen treffen, voor zover die niet leiden tot vrijstelling of vermindering van de heffingen.

§ 2. Hij beslist tevens over de gemotiveerde verzoeken om kwijtschelding of vermindering van de administratieve geldboete die de heffingsplichtige per aangetekend schrijven tot hem richt.

§ 3. Hij beslist tevens over de gemotiveerde verzoeken tot uitstel van betaling die de heffingsplichtige per aangetekend schrijven tot hem richt.

Artikel 28

§ 1. Bij gebrek aan voldoening van de heffing, intresten, administratieve geldboete en toebehoren, wordt door de met de invordering belaste ambtenaar een dwangbevel uitgevaardigd.

Dit dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de daartoe door de Vlaamse Executieve aangewezen ambtenaar.

§ 2. De betekening van het dwangbevel gebeurt bij gerechtsdeurwaardersexploot of bij aangetekend schrijven.

Artikel 29

§ 1. Op het dwangbevel zijn de bepalingen toepasselijk van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.

§ 2. Binnen een termijn van 30 dagen na betekening van het dwangbevel kan de heffingsplichtige bij gerechtsdeurwaardersexploot een met redenen omkleed verzet doen, houdende dagvaarding van het Vlaamse Gewest, bij de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement van de standplaats van de ambtenaar die het dwangbevel heeft uitgevaardigd.

Hiertoe kiest het Vlaamse Gewest woonplaats bij de Mestbank.

§ 3. Dit verzet schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel.

§ 4. De met de invordering belaste ambtenaar kan, vóór de definitieve beslechting van het geschil bedoeld in § 2, een procedure in kortgeding inleiden bij de voorzitter van de rechtbank waar dit geschil in eerste aanleg aanhangig wordt gemaakt, teneinde de heffingsplichtige te doen veroordelen tot betaling van een provisie op het bij dwangbevel gevorderde bedrag.

Artikel 30

§ 1. Op grond van het uitvoerbaar verklaard dwangbevel en tot zekerheid van de voldoening van de heffing, intresten, administratieve geldboete en de kosten, heeft het Vlaamse Gewest een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de heffingsplichtige en kan het een wettelijke hypotheek nemen op al de daarvoor vatbare en in het Vlaamse Gewest gelegen of geregistreerde goederen van de heffingsplichtige.

§ 2. Het voorrecht bedoeld in § 1 neemt rang in onmiddellijk na de voorrechten die vermeld zijn in de artikelen 19 en 20 van de wet van 16 december 1851 en in artikel 23 van boek II van het Wetboek van Koophandel.

§ 3. De rang van de wettelijke hypotheek wordt bepaald door de dagtekening van de inschrijving die genomen wordt krachtens het uitvoerbaar verklaarde en betekende dwangbevel.

§ 4. De hypotheek wordt ingeschreven op verzoek van de ambtenaar, bedoeld in artikel 28, § 1, tweede lid.

De inschrijving heeft plaats, niettegenstaande verzet, betwisting of beroep, op voorlegging van een afschrift van het dwangbevel dat door die ambtenaar eensluidend wordt verklaard en dat melding maakt van de betekening ervan.

§ 5. Artikel 447, tweede lid van boek III van het Wetboek van Koophandel met betrekking tot het faillissement, de bankbreuk en het uitstel van betaling, is niet van toepassing op de wettelijke hypotheek inzake de verschuldigde heffing waarvoor een dwangbevel werd uitgevaardigd en waarvan betekening aan de heffingsschuldig is gedaan voor het vonnis van faillietverklaring.

Hoofdstuk VIII

Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek

Artikel 31

§ 1. Er wordt een Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek opgericht, hierna te noemen Stuurgroep, die de Vlaamse Executieve adviseert en voorstellen voorlegt met betrekking tot de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging als gevolg van de productie, het gebruik en de opslag van meststoffen.

§ 2. De Stuurgroep :

1° legt vanaf 1992 vóór 1 september van elk jaar aan de Vlaamse Executieve een geactualiseerd mestactieplan voor waarin minimaal worden opgenomen :

a) gegevens met betrekking tot de gemiddelde hoeveelheden dierlijke mest die per dier en per kalenderjaar worden geproduceerd ;

b) voorstellen met betrekking tot beperkingen die aan bedrijven, categorieën van bedrijven of aan bedrijven gevestigd in bepaalde gemeenten, arrondissementen of provincies de volgende drie kalenderjaren dienen te worden opgelegd ter bescherming van het leefmilieu ;

2° legt met ingang van het jaar 1992 driejaarlijks aan de Vlaamse Executieve een voorstel voor met betrekking tot de in artikel 14 bedoelde bemestingsnormen inzonderheid wat de met ingang van 1 januari 2001 te bereiken **eindnorm** betreft alsmede wat de fasering voor het behalen van deze **eindnorm** betreft. Hiertoe wordt telkens een concreet voorstel geformuleerd voor de drie volgende kalenderjaren. Onder **eindnorm** wordt voor de toepassing van deze bepalingen verstaan een bemestingsnorm waarbij er een evenwicht is tussen de totale hoeveelheid op de cultuurgrond opgebrachte mest, uitgedrukt in difosforpentoxyde en stikstof, en de natuurlijke onttrekking aan difosforpentoxyde en stikstof ;

3° brengt binnen een maand advies uit over de door de Vlaamse Executieve voor advies voorgelegde aangelegenheden met het oog op de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging als gevolg van de productie, het gebruik en de opslag van meststoffen ; indien het advies of het voorstel niet binnen die termijn is uitgebracht kan de Vlaamse Executieve over de voorgelegde aangelegenheid een beslissing nemen.

§ 3. De Vlaamse Executieve wint vooraf het advies in van de Stuurgroep over ieder besluit dat met toepassing van dit decreet wordt getroffen evenals over elk ontwerp van decreet dat een wijziging van dit decreet beoogt.

§ 4. Wanneer de Vlaamse Executieve het voorstel van de Stuurgroep tot aanpassing van de bepalingen van artikel 5 of artikel 14 niet kan goedkeuren, nodigt zij de Stuurgroep uit een nieuw voorstel te formuleren. Dit nieuwe voorstel dient te worden uitgebracht binnen één maand. De Vlaamse Executieve dient vervolgens een ontwerp van decreet in houdende aanpassing van de bepalingen van artikel 5 of van artikel 14. Wanneer dat ontwerp afwijkt van het tweede door de Stuurgroep gedane voorstel, dient dit te worden gemotiveerd in de memorie van toelichting.

Artikel 32

§ 1. De Stuurgroep is samengesteld uit :

1° twee ambtenaren van de Mestbank, die respectievelijk het voorzitterschap en het secretariaat van de Stuurgroep waarnemen ;

2° zestien deskundigen in de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging als gevolg van de productie, het gebruik en de opslag van meststoffen, waarvan vier op voordracht van de algemene landbouworganisaties, vier op voordracht van de representatieve organisaties vertegenwoordigd in de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen, vier op voordracht van de leefmilieubewegingen, vertegenwoordigd in de Milieu- en Natuurraad voor Vlaanderen en vier gekozen uit de wetenschappelijke kringen.

§ 2. De voorzitter, secretaris en leden worden voor een periode van vier jaar benoemd door de Vlaamse Executieve.

§ 3. Het mandaat is hernieuwbaar met een nieuwe termijn van telkens vier jaar.

§ 4. De voorzitter en de secretaris van de Stuurgroep wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem.

§ 5. De voorstellen inzake bemestingsnormen, gemiddelde hoeveelheden dierlijke mest die per dier en per kalenderjaar worden geproduceerd en de voorstellen met betrekking tot de in artikel 33 bedoelde beperkingen dienen met tweederde meerderheid door de stemgerechtigde leden van de Stuurgroep te worden goedgekeurd.

§ 6. De Vlaamse Executieve kan verdere nadere regels vaststellen met betrekking tot de werking van de Stuurgroep.

Hoofdstuk IX

Regels betreffende de productie van dierlijke mest

Artikel 33

In geval er een reëel risico dreigt dat de in het Vlaamse Gewest door bedrijven geproduceerde dierlijke mest niet meer in zijn totaliteit op een ecologisch verantwoorde wijze kan worden afgezet, kan de Vlaamse Executieve, in zoverre de exploitatie van landbouwbedrijven hierdoor niet buiten iedere redelijke proportie wordt gehinderd, op voorstel van de Stuurgroep aan bedrijven beperkingen opleggen met betrekking tot de hoeveelheid dierlijke mest die maximaal per bedrijf en per kalenderjaar mag worden geproduceerd of de verplichte afvoer naar een verwerkingseenheid opleggen.

Artikel 34

De in artikel 33 bedoelde beperkingen kunnen worden opgelegd :

1° aan bedrijven behorende tot één of meer door de Vlaamse Executieve te bepalen categorieën ;

2° aan bedrijven gevestigd in één of meer door de Vlaamse Executieve te bepalen gemeenten, arrondissementen of provincies.

Hoofdstuk X

Toezicht

Artikel 35

§ 1. Onverminderd de bevoegdheid van de officieren van gerechtelijke politie, houden de ambtenaren die de Vlaamse

Executieve aanwijst toezicht op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

§ 2. Onverminderd de bevoegdheid van de officieren van gerechtelijke politie, wordt het toezicht op de naleving van de bepalingen van artikel 16, artikel 17 en de regels vastgesteld in toepassing van artikel 18 van dit decreet daarenboven verzekerd door de burgemeester van de gemeente op het grondgebied waarvan de cultuurgrond is gelegen. De Vlaamse Executieve kan hieromtrent regels vaststellen.

Artikel 36

§ 1. De bevoegde burgemeester en de in artikel 35 bedoelde ambtenaren mogen bij de uitoefening van hun opdracht :

1° elk onderzoek, elke controle en enquête instellen en alle inlichtingen inwinnen die zij nodig achten om zich ervan te vergewissen dat de decreets- en reglementsbepalingen worden nageleefd, en met name :

a) personen ondervragen over voor de uitoefening van het toezicht relevante feiten ;

b) zich zonder verplaatsing alle boeken en bescheiden doen voorleggen die bij dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan zijn voorgeschreven, afschriften of uittreksels ervan opmaken en ze tegen ontvangstbewijs in beslag nemen ;

c) inzage nemen van alle boeken en bescheiden die vereist zijn voor het volbrengen van hun opdracht ;

d) grondstalen nemen met het oog op de ontleding ervan. De ontledingsresultaten worden ter kennis gebracht van de gebruiker van bedoelde gronden, van de Mestbank en van de Stuurgroep. De Vlaamse Executieve stelt de regels vast met betrekking tot het nemen van die grondstalen, de ontleding ervan alsmede de kennisgeving van de resultaten ;

e) stalen van meststoffen en diervoeders te nemen met het oog op de analyse ervan ;

2° in de uitoefening van hun ambt de bijstand van de gemeentepolitie en van de rijkswacht vorderen.

§ 2. De in artikel 35 bedoelde ambtenaren zijn bevoegd in geval van overtreding proces-verbaal op te stellen.

Op straffe van nietigheid moet een afschrift van het proces-verbaal ter kennis van de overtreder gebracht worden binnen veertien dagen na de vaststelling van de overtreding.

Hoofdstuk XI

Strafbepalingen

Artikel 37

§ 1. Met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met een geldboete van honderd frank tot vijftigduizend frank of met één van die straffen alleen, wordt gestraft :

1° degene die met overtreding van artikel 4 het voorgeschreven register niet bijhoudt ;

2° degene die met toepassing van artikel 8 dierlijke mest afkomstig van de in artikel 5 opgesomde diersoorten

vervoert zonder in het bezit te zijn van het in artikel 8 bedoelde afschrift van de goedgekeurde schriftelijke overeenkomst ;

3° degene die met overtreding van artikel 17 dierlijke mest op cultuurgrond opbrengt tijdens periodes dat dit verboden is ;

4° degene met overtreding van artikel 17, § 2 de op cultuurgrond opgebrachte dierlijke mest niet binnen de gestelde termijn onderwerkt ;

5° degene die dierlijke mest op cultuurgrond opbrengt in overtreding met artikel 18.

§ 2. Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van honderd frank tot vijfenzeventigduizend frank of met één van die straffen alleen, wordt gestraft :

1° degene die met overtreding van artikel 3 niet de voorgeschreven aangifte binnen de gestelde termijn indient ;

2° degene die met overtreding van artikel 7 dierlijke mest afkomstig van de in artikel 5 opgesomde diersoorten, geproduceerd op een bedrijf of ingevoerd van buiten het Vlaamse Gewest, vervoert zonder daartoe te zijn erkend ;

3° degene die met overtreding van artikel 7 dierlijke mest, afkomstig van de in artikel 5 opgesomde diersoorten, geproduceerd op een bedrijf of ingevoerd van buiten het Vlaamse Gewest, heeft vervoerd zonder het voorgeschreven vervoerdocument op te maken en binnen de gestelde termijn over te zenden aan de Mestbank ;

4° degene die met toepassing van artikel 8 dierlijke mest afkomstig van de in artikel 5 opgesomde diersoorten vervoert zonder dat de in artikel 8 bedoelde schriftelijke overeenkomst is goedgekeurd of is gesloten ;

5° degene die met overtreding van artikel 21 de voorgeschreven heffing niet binnen de gestelde termijn betaalt ;

6° degene die zich verzet tegen de uitvoering van de opdrachten van controle, toezicht en opsporing waarmee de in artikelen 35 en 36 bedoelde personen belast zijn.

§ 3. Met gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met een geldboete van honderd frank tot honderdduizend frank, of met één van die straffen alleen, wordt gestraft :

1° degene die met overtreding van artikel 9 de in zijn bedrijf geproduceerde dierlijke mest niet conform de bepalingen van dit decreet afzet, of het bewijs niet levert dat dit is geschied ;

2° degene die op een cultuurgrond een hoeveelheid meststoffen uitspreidt groter dan de maxima vermeld in de artikelen 14 en 15 ;

3° degene die met overtreding van artikel 16 dierlijke mest in openbare rioleringen of in oppervlaktewater loost of op openbare wegen, bermen en alle plaatsen andere dan cultuurgrond opbrengt.

Artikel 38

De werkgever is burgerlijk aansprakelijk voor de betaling van de gerechtskosten, waartoe zijn aangestelden of lasthebbers zijn veroordeeld.

Hoofdstuk XII

Wijzigings- en slotbepalingen

Artikel 39

Artikel 6 van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij wordt aangevuld met een § 5 die als volgt luidt :

„§ 5. De Maatschappij wordt tevens belast met de taken die overeenkomstig het decreet houdende regels inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen aan de **Mestbank** zijn opgedragen.”

Artikel 40

Artikel 4 van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer evenals het besluit van de Vlaamse Executieve van 1 maart 1989 houdende bepaling van de voorwaarden en gevallen waarin afwijkingen kunnen worden toegestaan op het verbod dierlijke faecaliën in vloeibare vorm afkomstig van buiten het Belgische grondgebied direct of indirect te lozen, te deponeren of op te slaan op of in de bodem alsmede houdende aanwijzing van het openbaar bestuursorgaan dat deze afwijkingen kan toestaan, worden opgeheven.

Artikel 41

Dit decreet treedt in werking op de datum die door de Vlaamse Executieve wordt bepaald, behoudens de bepalingen van artikel 17, § 1, 2° die 12 kalendermaanden later in werking treden.

BIJLAGE

HOORZITTING

1. BEMEFA (Belgische Mengvoeder fabrikanten)

De heer Van Hoorickx, Directeur-generaal licht het standpunt van de beroepsvereniging van de mengvoederfabrikanten met betrekking tot het decreet toe

In een eerste deel belicht hij de visie van de mengvoederfabrikanten ; in een tweede deel spreekt hij namens de Coöperatieve Mestbank voor Vlaanderen (DCMV) waarvan hij Voorzitter-Stichter is.

Beide geledingen hebben een grote impact op het gebeuren in de dierlijke produktie ($\pm 80\%$). Deze laatste is goed voor 144 miljard frank op een totaal van 220 miljard eindproduktie in de landbouw.

Belangrijk hierbij is de vermelding dat beide geledingen zich uitspreken vóór een regelgeving inzake mest(stoffen) op voorwaarde dat, zoals voor iedere wet, decreet of besluit, deze controleerbaar is, ook gecontroleerd zal worden en — bij overtreding — ook gepenaliseerd wordt. Daarom dient men eerst te inventariseren wat er is, wat er gebeurt en mag men hiervoor niet uitgaan van tellingen op basis van aangiften van kwekers/landbouwers/veehouders.

De overheid (hier in het decreet genoemd : de Vlaamse Landmaatschappij of de Mestbank) dient dit te doen alsook te zorgen voor het verdere reguleren/motiveren en coördineren van het geheel.

Het mestdecreet is dus een kaderwet waarop, in een later stadium, uitvoeringsbesluiten zullen moeten geënt worden. Op dit ontwerp van mestdecreet worden een aantal opmerkingen geformuleerd :

1.1. Voor BEMEFA : twee fundamentele opmerkingen :

1.1.1. Begripsbepaling : Bedrijf :

In de oorspronkelijke tekst, beoordeeld door de Raad van State, werd onder artikel 2.4 volgende begripsbepaling gegeven :

Bedrijf : een inrichting omvattende één of meer gebouwen en/of installaties waarin vee gefokt of gehouden wordt ; meerdere van deze inrichtingen die door hun inplanting, al dan niet op verschillende percelen, één technische exploitatie-eenheid uitmaken, worden voor de toepassing van dit decreet als één bedrijf beschouwd.

In de tekst, gewijzigd na het advies van de Raad van State, wordt deze bepaling :

Bedrijf : een inrichting bestemd voor landbouw en/of tuinbouwproduktie, omvattende één of meer gebouwen en/of installaties of gedeelten ervan, samen met de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgronden ; worden voor de toepassing van dit decreet als één bedrijf beschouwd ; meerdere van deze inrichtingen die door :

— hun inplanting, al dan niet op verschillende percelen, één technische exploitatie-eenheid uitmaken ;

— éénzelfde natuurlijke of rechtspersoon worden uitgebaat ;

— verschillende rechtspersonen worden uitgebaat die in rechte of in feite bindingen hebben op het vlak van personen en/of kapitaal en/of beleid.

Tot hier de teksten zoals deze werden overgenomen uit de ontwerpen van decreet. Hierbij laat spreker opmerken wat volgt :

— Een wijziging aan algemene bepalingen waaronder de begripsbepalingen, is fundamenteel en op juridisch vlak zeer delikaat. Door het invoeren van deze wijziging na het advies van de Raad van State, wordt deze bepaling onttrokken aan het advies van de Raad van State.

— Vervolgens oordeelt hij dat de nieuwe begripsomschrijving vatbaar is voor subjectieve interpretatie wat in een begripsbepaling onmogelijk moet worden gemaakt.

— De begripsbepaling, zoals nu in de ontwerptekst omschreven, is dermate vérstrekend en zodanig breed genomen dat het geheel volledig oncontroleerbaar wordt, zo stelt de spreker. Hij gaat verder als volgt :

„Vanuit juridisch standpunt dient er op gewezen dat hogervermelde toevoeging in de bepaling van „bedrijf” niets te maken heeft met de toepassing van het principe „De vervuiler betaalt”, bijgevolg discriminerend is en dus voor een eventueel beroep in aanmerking kan komen. De nieuwe decreetsbepaling is derhalve als dusdanig onaanvaardbaar voor het bedrijfsleven.

Omwille van het feit dat het mest(stoffen)decreet als een raam- en basisdecreet moet beschouwd worden waarop in een latere fase een aantal uitvoeringsbesluiten zullen dienen uitgewerkt te worden, hecht het bedrijfsleven zeer groot belang aan correcte en objectieve bepalingen die in het decreet worden opgenomen”.

Het zou te betreuren zijn, aldus de spreker, mocht — omwille van een misverstand of een inbrengen van tekstverandering op de valreep — de allernoodzakelijkste samenwerking : landbouw — overheid — bedrijfsleven, op de helling worden gezet.

1.1.2. Van verschillende zijden wordt druk uitgeoefend om de afzetting nu — naar verluidt — vastgesteld op 6/8,5 frank te staffelen naargelang de grootte van het bedrijf.

Uitgaande van het principe „de vervuiler betaalt” waarbij de spreker aanvullend stelt „in zoverre hij ook vervuilt” kan het bedrijfsleven niet aanvaarden dat — als enige parameter — de grotere bedrijven d’office worden aangewezen als de grootste vervuilers. De inventarisatie en de controle op de bestaande „meststromen” zullen zeker aan het licht brengen wie in het verleden en tot op heden aansprakelijk moet gesteld worden voor de vervuiling van water (oppervlakte-, put- en boorwater), bodem en lucht.

In ondergeschikte orde somde spreker enkele vragen op die ter discussie in eigen rangen worden gesteld :

1. Heffingen van het Waterzuiveringsdecreet worden overgeheveld naar het Milieu-decreet. Was er niet beloofd dat de invoering van het Mest(stoffen)decreet de heffingen uit het Waterzuiveringsdecreet zou vernietigen ?

2. Voorgestelde heffingen 2/2 frank basis + 6/8,5 frank afzet samen met alle reeds ingestelde en nog te verwachten heffingen, taksen en rechten, belasten ieder varken reeds met een som tussen de 150 frank à 200 frank per dier. Bereikt men hier niet het breekpunt en gaat men niet de concurrentiepositie van deze sector aantasten ? De socio-economische gevolgen van het geheel van de maatregelen zouden moeten in ogenschouw worden genomen.

3. Het decreet verschaft als het ware een monopoliepositie aan de Vlaamse Landmaatschappij met in artikel 12 : Memorie van toelichting een vage verwijzing naar de operationele mestbank. Spreker laat opmerken dat het bedrijfsleven niet vertegenwoordigd is in de bestuursorganen van deze Vlaamse Landmaatschappij.

Tot daar de 5 opmerkingen van BEMEFA : 2 fundamenteel, 3 in ondergeschikte orde.

1.2. Voor DCMV :

Deze landbouwcoöperatieve werd 3 jaar geleden gesticht in aansluiting met het voorontwerp van mestdecreet, uitgewerkt door het kabinet Lenssens. Inmiddels wordt per jaar ± 750.000 ton mest door de loonwerkers van DCMV verplaatst en/of uitgespreid.

Van de ± 110 loonwerkers die in het land mest verplaatsen en/of uitspreiden, zijn er 80 aangesloten bij DCMV. Als landbouwcoöperatieve met akkerbouwers/veehouders/loonwerkers en mengvoederfabrikanten, formuleerde DCMV een aantal opmerkingen.

De standpunten van DCMV worden hier geresumeerd weergegeven.

1.2.1. In hoofde van de mestproducenten

Dierlijke opgewaardeerde mest (bijvoorbeeld gekorrelde pluimveemest) is bij de redactie van het ontwerp niet aan de orde gekomen. Louter tekstueel zou hij zelfs tot de kunstmest behoren (artikel 2, punten 8 en 9). Wat met een veehouder, die dierlijke mest (bijvoorbeeld pluimveemest) bewerkt tot korrel en uitvoert ? Quid bij het bepalen van het mestoverschot en bijgevolg van de mestoverschotheffing en van de nutriëntenbalans ?

Voor de aangifte door producent ontbreekt een aanduiding van de termijn, waarbinnen zij dient ingediend (artikel 3, paragraaf 1).

Berusten de stikstofproduktiehoeveelheden voor de varkens en pluimvee op proefondervindelijk gegevens ?

In ieder geval ontbreekt bij het vooropstellen van de cijfers elke wetenschappelijke verwijzing.

De basisheffing mag niet aangewend worden om de werking van de Vlaamse Landmaatschappij te bekostigen.

1.2.2. In hoofde van de mestgebruikers

De jaarlijkse aangifte van teelt- en bemestingsplan moet verplicht worden. De mestbank dient daadwerkelijk toelagen te verlenen voor de ontwikkeling van bijkomende infrastructuur van mestopslag.

1.2.3. In hoofde van de loonwerkers

DCMV is voorstander van het gebruik van de term loonwerker in plaats van vervoerder. De term vervoerder minimaliseert de loonwerkersfunctie. Wil men de loonwerker tot het doen van de noodzakelijke investeringen aanzetten, dan dient zijn rol duidelijker in de verf gezet.

De zogenaamde „burenregeling” is in zijn formulering veel ruimer opgevat dan wat de (niet-officieel gebruikte) term bedoelt. Wel moet de „burenovereenkomst” voorafgaandelijk door de Mestbank goedgekeurd zijn, maar deze blijkt aan geen beperkingen gebonden te zijn. Zodoende is concurrentiële distorsie in het systeem ingebouwd tussen erkende vervoerders en andere en wordt toezicht erg bemoeilijkt.

De loonwerkers („erkende vervoerders”) kunnen worden „opgeëist” door de Mestbank voor vervoer van dierlijke mest, maar nergens wordt bepaald in welke omstandigheden en aan welke voorwaarden (artikel 7, paragraaf 2).

De erkenning van de vervoerders behoort tot de opdracht van de Mestbank (VLM). Procedure en erkenningsvoorwaarden ? Discretionair appreciatierecht van de Mestbank ? In de erkenningsprocedure moet de operationele mestbank een rol kunnen vervullen, als eerste betrokkene bij samenwerking met de loonwerkers.

De rechtszekerheid van de loonwerkers (mede met het oog op de te verrichten investeringen) eist dat de subsidiëring van het vervoer over grotere afstanden uitdrukkelijk ker wordt voorzien.

De communautaire en EEG-implicaties in verband met de toepassing van hoofdstuk 6 (cultuurgronden behorend tot gewestgrensoverschrijdende bedrijven) dienen nader onderzocht (art. 19 en 20).

1.2.4. In hoofde van DCMV

Artikel 11, paragraaf 1, 3, legt de mestbank (VLM) een ontvangstverplichting op van de door producent aangeboden overschotten van dierlijke mest. De Vlaamse Executieve dient hiervan de voorwaarden vast te stellen. DCMV wenst eng betrokken te worden bij de voorbereiding van dit besluit.

De enige (onrechtstreekse) verwijzing naar een operationele mestbank, zoals DCMV, staat in artikel 12. Het Besluit van de Executieve stelt de modaliteiten vast, volgens dewelke VLM voor de uitoefening van haar taken (in principe en volgens artikel 12 is geen enkele taak van delegatie uitgesloten) beroep kan doen „op derden”. In de Memorie van Toelichting wordt in verband met deze derden de voorkeur uitgedrukt voor „coöperatieve vennootschappen, waarin de betrokken landbouwsectoren zijn vertegenwoordigd”.

Als specifieke opdrachten voor zo’n operationele mestbank worden opgesomd : het geven van voorlichting, de bemiddeling in de verhandeling van mest, uitbouw en exploitatie van mestverwerkingseenheden.

Gegeven wat voorafgaat, lijkt het noodzakelijk dat DCMV vertegenwoordigd is in de Raad van Beheer van de VLM. Hetzelfde geldt voor wat haar vertegenwoordiging betreft in de schoot van de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek.

Spreker besluit als volgt :

„Voorzitter, laat ons er aan beginnen. Hernemen we de oorspronkelijke begripsbepaling in verband met „Bedrijf” laten we de heffingen, zowel de basis- als de afzetheffing zoals ze nu zijn ingeschreven (dus niet gedifferentieerd of getrapt in één richting) en komen we tot een samenwerking overheid — bedrijfsleven en **landbouw(organisaties)**. Deze samenwerking is niet alleen mogelijk maar allernoodzakelijkst. Laat ons niet beginnen met het geheel te hypothekeren want dan blijft het geheel een dode letter, maar laat ons toe de handen uit de mouwen te steken : in de landbouw weten wij wat dat betekent”.

2. Vlaams Agrarisch Centrum (VAC)

Namens het VAC voert de heer Ignace Van de Walle, Voorzitter, het woord. Hij formuleert een grote bezorgdheid vanuit de praktijk ten aanzien van het mestdecreet. Het grote acute probleem van de mestoverschotten en hun bedreiging voor het leefmilieu wordt door het decreet niet opgelost. Op termijn zal het daarom tot zulke zware frustraties leiden.

„Wanneer wij op zoek gaan naar de oorzaken van de huidige mestproblematiek, dienen wij uit te gaan van een aantal vaststellingen.

Een eerste vaststelling is dat de Vlaamse boer nu eenmaal naar de dierlijke produkties is gedreven als gevolg van het tekort aan landbouwgronden, dat in Vlaanderen stilaan schrijnend wordt. Hoezeer wij dit ook betreuren, daar is weinig aan te verhelpen.

Over de tweede — en de voornaamste — reden spreekt de overheid liever niet : het landbouwbeleid.

— Een beleid dat de grenzen wijd open zet voor de invoer van graanvervangers aan bradageprijzen, zit fout ! Omgerekend naar oppervlakte, wordt ieder jaar een netto-import van 15.000.000 ha „graan” in de EG gedaan, zeg maar tien maal de landbouwoppervlakte van België. Tegen dergelijke dumpingimporten hebben onze akkerbouwers geen schijn van kans meer.

— Een beleid dat uit de hand gelopen structuren verder steunt en blijft aanprijzen, zit fout ! We verwijzen hierbij naar de mastodontmestbedrijven. Ieder jaar worden in ons land 1.400.000 biggen ingevoerd.

De conclusie ligt voor de hand : het uit de hand lopen van de structuren in onze veredelingslandbouw, de daaruit voortvloeiende mestproblematiek, en de oplossing van deze problematiek, zijn een „beleidszaak”.

Als men het nu voorstelt alsof dit „foute” beleid juist gevoerd wordt om ons, boeren ter wille te zijn, lijkt ons dit, op zijn zachtst gezegd, nogal „overtrokken”. Hoeveel „kleine bedrijven” zijn de laatste jaren niet verdwenen ? Hoelang zullen de thans nog bestaande gezinsbedrijven het nog uithouden ? Het heeft er niet voor gezorgd dat er méér boeren kwamen met een beter inkomen. Het tegenovergestelde is gebeurd .

Dat het huidige landbouwbeleid de boeren ten goede komt, is een nepargument dat onmiddellijk in het niet verzinkt, wanneer we durven nagaan waar de produktie vandaag in werkelijkheid gebeurt : uit een recente uitgave van de RUGent, Seminarie voor Agro-Marketing, augustus 1989 blijkt dat 56 procent van de slachtvarkens geïntegreerd is. In Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen betekent dit dat 80 procent van de zuivere mesterijen geïntegreerd is. In Antwerpen is dat 70 procent. 77 procent van de integratoren zijn veevoederbedrijven.

Over hoeveel varkens gaat het hier ?

De NIS-cijfers van 1988 vermelden voor de provincies Antwerpen, Brabant, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen in totaal 3.615.673 mestvarkensplaatsen. Met een produktie van 1.700 kg mest per jaar geeft dit 3.442.121 ton varkensmengmest.

Kijken we verder naar de kalversector met 290.291 stuks kalveren, waarvan vermoedelijk 90 procent op kontrakt dan gaat het hier over 290.291 mestplaatsen x 0,90 x 3.200 kg mest/mestplaats = 836.038 ton mest.

In totaal gaat het hier over : 3.442.121 + 836.038 = 4.278.159 ton mest afkomstig van de contractvarkens en -kalveren. Dit komt nagenoeg overeen met de overschothoeveelheid van de derde fase in het OVAM-plan. Wij kunnen hieruit slechts één besluit trekken : wanneer alle zelfstandige gezinsbedrijven in Vlaanderen evenveel varkens houden als nu het geval is, is er qua hoeveelheid geproduceerde mest geen enkel probleem ! Dit betekent dus dat op het vlak van de mestproblematiek door de organisaties niet voor de gezinsboeren, maar voor hun concurrentie de industriëlen, wordt gevochten. Het behoort niet tot de opdracht van het VAC hieraan mee te doen.

Men wil ons laten geloven dat distributie via mestbanken een voor de hand liggende oplossing vormt voor de mestproblematiek. Landbouworganisaties die een dergelijke oplossing ondersteunen verloochenen hun eigen leden, omdat dit een schijnoplossing is, die niets verandert aan de grond van de zaak en enkel in de kaart speelt van de industriële veehouderij. Trouwens wanneer geen mest wordt verwerkt zullen 670.500 mestvarkensplaatsen moeten verdwijnen. De distributie zal miljarden kosten. Met een dergelijke miljardendans zijn misschien wel verkiezingen te winnen, maar het milieu wordt er niet beter van, en men creëert méér problemen dan men er oplost.

Laten we enkele problemen op een rijtje zetten :

1. Hoe wil men de akkerbouwers overhalen (verplichten) drijfmest te gaan gebruiken, in welke omstandigheden en voor welke teelten is dat verantwoord ? Wij kunnen bijvoorbeeld gerust vragen stellen rond de invloed van bepaalde hoeveelheden drijfmest op de kwaliteit van de teelten. Tenslotte, tegen welke prijs kan drijfmest worden verhandeld ?

2. Gaat men de stikstofverliezen beperken bij toepassing in akkerbouwstroken ? Met andere woorden, wordt het milieu er beter van ? En wordt de mest rendabel gebruikt ?

3. Met betrekking tot bepaalde toepassingstechnieken zoals injecteren : wat zal de kostprijs hiervan zijn en in welke teelten kan dit worden toegepast ?

4. De toegediende hoeveelheden heeft men niet in de hand. Gevolgen hiervan zijn : grotere verliezen, kleiner economisch rendement en gevaar voor het milieu.

5. Men kan de meststoffen niet fraktioneren : vandaar productieverlies.

6. Stockage- en vervoerproblemen in het voorjaar.

7. Wat bij het uitbreken van epidemieën ? Overvolle mestputten kunnen niet worden geleegd, denken we maar aan de situatie in de varkenspestgebieden in februari-maart van dit jaar.

8. De klap op de vuurpijl : het zullen vooral de grote integratoren zijn die de overeenkomsten met de akkerbouwbedrijven in de wacht slepen. Zij hebben er de centen en de relaties voor om de akkerbouwers onder druk te zetten (wat trouwens op dit moment reeds volop aan de gang is), om zodoende zelf en goedkoper hun mestafzet te verzekeren. Alweer komt hier het gezinsbedrijf in de verdrukking.

De mestdistributie kan het probleem niet oplossen, stelt Minister Kelchtermans. Verwerking is beter maar nog in het stadium van wetenschappelijk onderzoek.

Enkele opmerkingen :

— waarom geldt uitgeven voor mesttransport als dit toch geen oplossing biedt ?

— het wetenschappelijk onderzoek startte 20 jaar geleden en is stilgevallen. Als men de privé-sector voor voldongen feiten stelt zal de oplossing niet lang op zich laten wachten.

De beoordeling van de kostprijs getuigt nog het meest van het schrijnend tekort aan realisme in de hele opzet. Er werd enkel rekening gehouden met vervoerkosten. Alsof stockage (ook op het afnemende akkerbouwbedrijf !) toedienen, structuurbederf, toenemende erosie, mineralenverliezen, hinder op de wegen en heel de administratieve rompslomp geen valabele kostenfactoren zijn !

Verwerking van de mestoverschotten : een andere weg ! De enige weg !

Wellicht besluit u uit dit alles dat de industriële veehouderij eigenlijk beter kan verdwijnen. Misschien wel, maar voor ons hoeft dit niet eens. Wél eisen wij eerlijke spelregels, en een fair naleven van die spelregels bij de oplossing van de mestproblematiek.

Reeds eerder hebben wij aangetoond dat de mestoverschotten voor de overgrote meerderheid ontstaan zijn in de industriële veebedrijven. Wij stellen voor dat de verantwoordelijken hun verantwoordelijkheid opnemen en zorgen voor een maatschappelijk verantwoorde oplossing : de verwerking van de mestoverschotten.

Niet alleen is verwerking maatschappelijk de meest verantwoorde oplossing, het is uiteindelijk ook de goedkoopste.

Uiteraard is het voor de industriële veehouderij aangenamer als anderen opdraaien voor de oplossing, in casu het familiaal bedrijf en de belastingbetaler.

Doch redelijkerwijze gesproken moet de bio-industrie hier instaan voor de oplossing. Zij beschikken over alle voordelen verbonden aan een industrieel productieproces :

- het schaalvoordeel ;
- de invloed die kan spelen bij de verlening van bepaalde vergunningen ;
- de nodige verdiensten buiten de vleesproductie ;
- het financiële voordeel van de groten in de prijzenpolitiek.

Als al deze voordelen de hunne zijn eist de rechtvaardigheid dat ook de nadelen op hun rekening komen, met andere woorden dat zij de oplossing voor de nadelen zelf financieren.

Verwerking van de mestoverschotten volgens onze voorstellen is financieel aantrekkelijker. Bovendien moeten de gezinsbedrijven en de gemeenschap niet mee opdraaien. Volgens de cijfers van het Minaplan, maakten wij de volgende berekening.

Mestdistributie	Mestverwerking
Transportkosten + infrastructuur 1,2 miljard BF/5 miljoen T = 240 BF/ton	mestverwerking 500 BF/ton - 200 BF/ton = 300 BF/ton (mestwaarde)
extra opslagcapaciteit 2,3 miljard BF/5 miljoen T/10 j x 1,6 = 74 BF/T/j	extra opslag gezinsbedrijf 74 BF/T/j
totaal : 314 BF/T/j	

In geval van mestdistributie betalen degenen die bij de Mestbank terecht moeten, zowel de industrie als de gezinsbedrijven 314 BF/T/j, zonder de vroeger geciteerde bijkomende kosten. Bij mestverwerking betaalt de industrie slechts 300 BF/T/j daar de mest na verwerking een waarde heeft van ongeveer 200 BF/T. De gezinsbedrijven betalen in dit geval enkel hun extra opslagcapaciteit van 74 BF/T/j, en de overheid (belastingbetaler) helemaal niets. Op deze wijze kan een miljardenbesparing gerealiseerd worden.

Mestverwerking houdt bovendien een aantal supplementaire voordelen in :

- er is een oplossing voor het probleem, daar waar de distributie enkel een „verschuiving” is ;
- de mest is hanteerbaar en waardevol en kan na aanpassing kunstmest vervangen ;
- geen milieuhinder, dus geen heffingen nodig ;
- daling van de bemestingskosten ;
- geen nadelen voor de concurrentiekracht van de akkerbouw ;
- ‘geen noodzaak om het aantal dieren te verminderen, uitbreiding is zelfs perfect mogelijk.’”

3. Natuurreservaten vzw

De heren Luc Goeteyn, beleidsmedewerker van BBL en Jos Rutten, Hoofd Beleidswerking Natuurreservaten vzw formuleren een gezamenlijk standpunt, gecoördineerd binnen de werkgroep Landbouw en Milieu van de Bond Beter Leefmilieu.

„Na een lange lijdensweg staat men nu op het punt een mestwetgeving goed te keuren.

De feiten bewijzen dat actie ter zake dringend en hard nodig is.

Ten bewijze daarvan enkele recente cijfers.

3.1. De varkensstapel steeg tussen 1986 en 1989 met bijna 20 procent (NIS-cijfers). Het is een publiek geheim dat het er in werkelijkheid nog meer zijn, zeker na de recente regularisatie.

3.2. Volgens recent Nederlands onderzoek (op basis van rechtstreekse metingen) slaan 20 tot 25 procent meer verzurende stoffen neer dan tot nu toe op basis van modellen werd aangenomen. De ammoniakbijdrage zou daarbij tot de helft groter zijn : 30 à 45 procent in plaats van circa 30 procent.

3.3. In Nederland is meer dan 10 procent van het landbouwareaal fosfaatverzaagd. Volgens recente inzichten treedt fosfaatverzaaging van bodems immers sneller op dan tot nu toe aangenomen. In Vlaanderen kennen we een hogere fosfaatinput en wijzen steekproeven op Westvlaamse velden in dezelfde richting.

Dit zijn enkele sprekende voorbeelden van het feit dat we het probleem wellicht nog steeds onderschatten en het van jaar tot jaar erger wordt.

Snelle actie en regelgeving is daarom ten zeerste vereist. Het mestdecreet tegen 1 januari operationeel maken komt hieraan tegemoet. Tenminste als enkele voor de milieukwaliteit essentiële knelpunten nog worden weggewerkt. Deze zijn de volgende :

3.3.1. De normering. Bij het voorstellen van het MINA-plan engageerde de Gemeenschapsminister zich tot een gefaseerde afbouw van de bemestingsnormen tot een evenwichtsbemesting. In het cruciale artikel 14 van dit ontwerp van decreet werd dit niet meer opgenomen. De afbouw tot onttrekkingsnormen (70 kg voor maïs, 110 kg voor grasland) is elementair voor het op termijn vermijden van fosfaatdoorslag.

3.3.2. De progressieve heffing op mestoverschotten is uit de vroegere ontwerpversies verdwenen. Ten koste van de familiale, grondgebonden bedrijven. Deze vroeger getrapte heffing zou opnieuw moeten worden opgenomen. Ze is immers meer conform het principe „de vervuiler betaalt”.

3.3.3. Milieutechnische voorlichting op bedrijfsniveau kan de mineralenverliezen reeds sterk beperken. Toch wordt deze begeleiding van landbouwers (nochtans een positieve maatregel) niet voorzien.

3.4. Zoals u daarnet vernomen heeft, liggen de voorgestelde normen voor 1991 dermate hoog, dat zij geen enkele garantie inhouden voor het bereiken van de beoogde basiskwaliteit. Een gefaseerde normering naar het jaar 2000 toe, is dan ook een stringente noodzaak. Deze normen zijn van toepassing op de doorsnee cultuurgronden in Vlaanderen. De toepassing van eenzelfde hoeveelheid drijfmest (bijvoorbeeld 30 ton varkensmengmest) op een goed gebufferde kleigrond in het westen van het land of op een minder of niet goed gebufferde zandgrond in het oosten van het land, kent een duidelijk verschil. Het is evident dat de natuur- en milieuschade in het tweede geval beduidend hoger is. Vandaar dat algemeen geldende normen voor het gehele Vlaamse Gewest zeker moet verfijnd worden in functie van de mate van kwetsbaarheid met betrekking tot vermesting en verzuring. Gezien de snelle en onomkeerbare kwalitatieve aantasting van het grondwater en de gevolgen hiervan op de natuurwaarden en de milieuhygiënische kwaliteit, is het zeker niet verantwoord de gebiedsgerichte normering uit te stellen. De invoering van een gebiedsgerichte (ecologische) normering in een aantal gebieden, zou in het mestdecreet expliciet dienen opgenomen te worden.

De gebieden die hiervoor in aanmerking komen zijn :

- waterwingebieden en beschermingszones ;
- fosfaatverzadigde bodems ;
- verzurings- en vermestingsgevoelige ecologisch waardevolle gebieden (EG-vogelrichtlijngebieden, Ramsargebieden, natuurreservaten, natuurgebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, beekvalleien, . . .).

3.5. Een klein verschil op papier, maar met grote milieu- en natuurgevolgen, is het verschil in maximale bemestingsnormen voor snijmaïs en gras(land). Deze ligt hoger (250 kg P_2O_5) voor snijmaïs dan voor grasland (200 kg P_2O_5), terwijl de onttrokken hoeveelheden voedingsstoffen voor snijmaïs gemiddeld lager liggen dan voor grasland (70-120 voor snijmaïs, 110-120 voor grasland — 1 maaibeurt). De reden voor de normering is wellicht de Nederlandse wetgeving die eveneens dit verschil maakte. Ook hier lag het feit dat maïs een gewas is dat veel drijfmest (zelfs dumping) kan verdragen zonder aanwijsbare landbouwschade, aan de oorsprong van dergelijke normering. Bij een evaluatie van de mestwetgeving in Nederland, is gebleken dat het verschil tussen die maximale bemestingsnormen voor snijmaïs en gras(land) als een grove fout wordt aanzien. De gevolgen voor milieu- en natuur bij het aanhouden van deze normering zijn immers niet gering :

- aanzienlijke omzetting van grasland in maïs (maïs is een ecologische woestijn), aanzienlijke inboeting aan natuurwaarden
- meer mineralenverliezen ;
- een te verwachten snellere groei van het areaal fosfaatverzadigde bodems.

Er dient een duidelijk signaal te worden gegeven aan de agrarische bedrijfsleiders dat **maïsland** niet minder „zorgvuldig” moet worden behandeld dan grasland en bouwland. De normen voor snijmaïs en grasland dienen principieel gelijk geschakeld te worden op 200 kg P_2O_5 in de aanvangsfase.

3.6. Tenslotte maken wij ons ongerust over de slagkracht van de Vlaamse Stuurgroep mestproblematiek. Artikel 32 § 5 vermeldt dat 2/3 van de meerderheid vereist is om de voorstellen inzake bemestingsnormen goed te keuren. Als 2 personen uit de wetenschappelijke middens of uit de groep der vertegenwoordigers meestemmen met de groep der vertegenwoordigers uit de landbouworganisaties, is er reeds een blokkeringsminderheid. De natuur- en milieuverenigingen vrezen dan ook dat de huidige samenstelling een positieve en constructieve werking van deze adviescommissie hypothekeert. Deze stuurgroep dient ons inziens wel degelijk rekening te houden met gefundeerde opmerkingen en bezwaren vanwege de diverse belanghebbende groepen (landbouworganisaties, veevoederindustrie, kunstmestindustrie), doch de werking van de Stuurgroep mag niet gedirigeerd worden door diezelfde belangengroepen. Wij zouden het dan ook opportuun vinden dat in dit mestdecreet effectieve garanties worden ingebouwd voor een neutrale, objectieve en onafhankelijke werking.

3.7. De milieu- en natuurbewegingen betreuen het feit dat de vestigingsregel (dit is de koppeling van de geproduceerde hoeveelheid dierlijk mest aan de bijbehorende oppervlakte cultuurgrond) in het voorontwerp van november 1989 volledig verdwenen is uit het ontwerp-decreet. Een spijtige zaak, zeker in de wetenschap dat de aanpak aan de bron het enige middel is om het (mest)probleem voorlopig te stabiliseren en dat mede door de verstrenging van de mestwetgeving in Nederland, de Vlaamse grensstreek in 1992 nog meer zal overspoeld worden door Nederlands drijfmest en de uitbreidingen van Nederlandse agrarische bedrijfsleiders. En dit ten nadele van de Vlaamse agrarische bedrijfsleiders. Een koppeling van de mestproduktie aan de 125 kg P_2O_5 norm voor cultuurgronden in kwetsbare en ecologisch waardevolle gebieden, is een stringente noodzaak en tevens een afstemming op de Nederlandse wetgeving. Er is een probleem, laten we het dus niet groter worden en een gecontroleerd vestigingsbeleid voeren. ”

4. Belgische Boerenbond

Namens de Belgische Boerenbond vertolkt de heer R. Tijskens, adviseur van het Hoofdbestuur, het volgende standpunt inzake het mestoverschottenprobleem.

Mestoverschotten zijn een lokaal probleem. Vooral in het centrum van West-Vlaanderen en in de streek van Turnhout ontstaat daardoor ernstige milieuhinder.

Indien de opslagruimte wordt uitgebreid en de afzet wordt georganiseerd, kan het volledige overschot nuttig gebruikt worden in tekortgebieden. Hierbij wordt de tegenwaarde aan kunstmest uitgespaard.

Inzake het voorkomen van mestoverschotten wordt in de varkens- en pluimveesector veel verwacht van de mengvoedernijverheid. Door een enzymtechnologie en door te sleutelen aan het eiwitgehalte en/of de eiwitsamenstelling kan de uitstoot van nutriënten gedrukt worden met 20 tot 40 procent. Cumulatief zal de voederconversie verder verbeteren wat nogmaals resulteert in een daling van nutriënten met 10 procent.

Het onderzoek om met behulp van flocculantia en dragers het mengmest te scheiden in een dunne en een dikke fractie is veelbelovend. Voor de dikke fractie is er bij de akkerbouw grote belangstelling. De dikke fractie kan op economisch verantwoorde wijze vervoerd worden over grote afstand (200 tot 400 km).

Om al deze redenen hoeven er dus op dit ogenblik geen volumemaatregelen genomen te worden.

Gezien de onzekerheid in de mogelijkheden van de technologische oplossingen meent de Boerenbond dat de totale veestapel voorlopig best niet verder zou aangroeien. Wel dient ons inziens de individuele bedrijfsgroei, waar dit ecologisch verantwoord is, mogelijk gemaakt.

De Boerenbond is voorstander van het herstel van het landbouwecologisch evenwicht, dat moet stoeien op wetenschappelijk verantwoorde bemestingsnormen, gemoduleerd naar bodem en teelt.

Dit kan op 2 manieren worden gerealiseerd :

1. door het herstel van de gebiedsgerichte grondgebondenheid. Door te streven naar een evenwicht tussen de densiteit van de veestapel en de beschikbare hoeveelheid cultuurgrond. Dit streven naar grondgebondenheid kan niet per bedrijf, wel per gebied.

De meeste fusiegemeenten zijn als gebied te klein, terwijl de arrondissementen te groot zijn. Het is ecologisch en economisch verantwoord dat kleine overschrijders een voorkeurbehandeling krijgen om hun mestoverschot binnen het gebied af te zetten. Het zijn bijna steeds familiale bedrijven die kort bij het ecologisch evenwicht zitten ;

2. door de bio-industrie te beletten de ruwe **mengmest** te recycleren. In een eerste fase worden daartoe de doorgroeiërs bij de grote grondloze bedrijven verplicht de totale mestproduktie af te breken of te drogen waarbij de verplichting geldt dat het droge produkt buiten Vlaanderen wordt geëxporteerd. In een latere fase kan dit opgelegd worden voor alle grondloze bedrijven. De beslissing hiertoe hangt af van de technologische mogelijkheden die binnen dit en 5 jaar mogen worden verwacht.

Om al deze doelstellingen te verwezenlijken zal de overheid positieve en negatieve financiële stimulansen moeten geven en gebods- en verbodsbepalingen opleggen.

Het gewicht en de gestrengheid ervan zullen functie zijn van de lokale **bemestings**-druk en de omvang van het individuele bedrijfsmatige mestoverschot. Om concurrentievervalsing te vermijden dient in deze het beleid afgestemd op het beleid van onze buurlanden. Gezien de grote verscheidenheid van gebied tot gebied, van sector tot sector en van bedrijf tot bedrijf dient er voor te worden gezorgd dat zowel voor de heffingen, de steunmaatregelen als de verplichtingen het ganse gamma van licht tot zwaar voorkomt. Elk van deze maatregelen dienen dus geleidelijk van licht tot zwaar voor te komen. Enkel op deze wijze kunnen tijdig signalen gegeven worden die aanmanen tot voorzichtigheid in de bedrijfsgroei, die aanzetten om de mest nuttig te gebruiken en kan een te grote concentratie van de veestapel worden vermeden.

Tenslotte vraagt de Boerenbond met aandrang :

— dat de veebedrijven de ruimte krijgen om zelf voor ecologisch verantwoorde oplossingen te zorgen ;

— dat ons de tijd gegund wordt om de bedrijven en de bedrijfsvoering aan te passen aan de nieuwe noden (opslagruimten, bemestingsnormen en uitrijtijden) ;

— dat er investeringssteun gegeven wordt voor milieu-vriendelijke investeringen, in het bijzonder voor het bouwen van opslagruimten ;

— dat er snel werk gemaakt wordt van gericht wetenschappelijk onderzoek ;

— dat de overheid zo snel mogelijk convenanten zou afsluiten met de **mengvoeder**-industrie en met de kunstmestnijverheid om milieu-vriendelijke produkten aan te maken.”
